

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	na dom dostavljen:	na dom dostavljen:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5—	četrt leta 5—
na mesec 2—	na mesec 1—90	na mesec 1—90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Izloži vseh dan svojo izjavo o dohodku za prenoske.

Insatit veljajo: peterostopna petiti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati t. t. d. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:	za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto skupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—	celo leto naprej K 35—
pol leta 13—	pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6—50	četrt leta 6—50	četrt leta 6—50
na mesec 2—30	na mesec 2—30	na mesec 2—30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Opatijski sestanek.

Dunaj, 14. aprila.

Skoraj natančno pred desetimi leti (spomladi 1904) sta se sestala v Opatiji tedanja vodilna državnik Avstrije in Italije: grof Goluchowski in dr. Tittoni. Njuna entrevuja je imela najdalekosežnejši pomen in tedanjim pogovorom obeh ministrov tvorijo podlago danes najaktualnejšega skupnega avstrijsko-italijanskega političnega vprašanja — albanškega. Italija in Avstrija sta se takrat sporazumeli o svoji balkanski politiki, zdi se, da se je grof Goluchowski v opatijski vili Flora odrekal vsem macedonskim aspiracijam, tradicijam nekdanje Andrassyjeve politike. Predvsem pa se je stara pogodba v kateri ste se bili obe državi obvezali, da se vzdržite vmešavanja na albanški obali v Opatiji spolnila in precizirala. Minister Tittoni je povedal v italijanskem parlamentu: Avstrija in Italija ste se zavezali, da se odrečete eventualni okupaciji Albanije, kajti posest albanске obale bi pomenila faktično nadvlado v Jadranskem morju. Niti ne more Avstrija brez vojne tega dovoliti Italiji, niti Italija Avstriji. Grof Goluchowski je izjavil: Ako hočete Italija in Avstrija v miru živeti, potem mora ostati Albanija za nju noli me tangere.

V prošli balkanski krizi smo videli, kako ste Avstrija in Italija po ekstenzivni interpretaciji svojih opatijskih zaključkov ta noli me tangere razširila tudi na balkanske države ter ustvarile takozv. neodvisno Albanijo.

Politika grofa Berchtolda in markija di San Giuliano je torej konservirala objekt, ki mora postati za obe zaveznici vzrok krvavega boja na življenje in smrt, v trenutku ko iztegne ena ali druga svojo roko proti njem. Albanija je danes samostojna, toda nikdo ne more vedeti, kako dolgo bo živelo to dete sovražstva do prodirajočega Jugoslovantstva in medsebojne nevoščljivosti obeh zaveznikov. Ako jutri razpade, ako si divja arnavtska plemena sama zrušijo primitivni skupni državni organizem — kaj potem? Ali se bo-

deta Avstrija in Italija še mogla držati principa noli me tangere? Lahko bi se ga. Eridino jabolko bi lahko izginilo, ako bi se albanška obal po eventualni katastrofi albanске države (s katero računajo vsi resni politični krogi) smela vrniti svojemu naravnemu namenu ter pripojiti ogromnemu zaledju neodvisnih balkanskih držav. Toda izključeno je, da bi Avstrija in Italija pripustile tako eventualnost. Na drugi strani pa baš oni ne morete morda pripustiti, da postane Albanija, čim se izkaže, da je nezmožna samostojnega državnega življenja, nekaka res nullius in da zavlađa od Skadra do Valone anarhija nebrzdanih arnavtskih plemen. Grof Berchtold in markij di San Giuliano bodeta morala v Opatiji izpolniti starejšo albanске dogovore s posebnim ozirom na možnost, da se princip noli me tangere ne bo dal za vsako ceno vzdržati. Da je ureditev tega vprašanja sila težavna, o tem ni dvoma. Ne dvomimo tudi o tem, da vsaka tozadevna rešitev, vsak program o eventualni delitvi Albanije le v korist Italije in njenih interesov. — Zatrjuje se, da se hočeta ministra dogovoriti tudi o vseh podrobnostih, ki se pojavljajo glede delovanja obeh držav v »neodvisni Albaniji«. Albanija naj bo Italiji in Avstriji noli me tangere. To se v prvi vrsti nanaša seveda na eventualno okupacijo. Toda beseda ima globokejši pomen. Tudi politična in gospodarska konkurenca, vprašanje vpliva na razvoj albanске države je v gotovem smislu ravno tako opasno, kakor okupacija z orožjem. Ako postane albanški kabinet le poslušna filijalka rimskega zunanega ministrstva, ako zavlađa Italijanski denar, italijanska industrija, trgovina v albanškem narodnem in naravno tudi državnem gospodarstvu — potem Italija ne potrebuje niti kompanije svojega vojaštva in vendar je Albanijo toliko kakor okupirala — Avstriji pa ostane opatijski — noli me tangere . . .

Razvoj dosedanjih dogodkov kaže, da ta nevarnost ni izključena. Nezmožnost in indolencija Avstrije in izvrstna taktika Italije so položaj že tako spreobrnila, da je avstrijski vpliv danes v Albaniji mnogo manjši, kakor je bil za turških časov, med

tem ko se vpliv Italije večja od dne do dne. Razvoj gre tako, da pomaga Avstrija Italiji pri dosegu onega cilja, o katerem je minister Tittoni slovesno izjavil, da znači »nesporno hegemonijo v Jadranskem morju . . .«

Naši politični krogi morda uvidevajo kako velika je ta opasnost in grof Berchtold se hoče za to s svojim rimskim kolegom posvetovati »o pariteti avstrijskih in italijanskih interesov v Albaniji in ekvilibraciji tozadevnih stremeljenj.« Toda ministra se lahko pomenita in dogovorita o spoznavnem postopanju oficijalne politike — njuna moč pa ne doseže učinkov praktičnega, »neoficijalnega« delovanja, katerega rezultati sicer niso tako očitni, pa nič manj uspešni.

S kako vnmemo se sicer loteva Italija v novejšem času gospodarskih vprašanj in kako resno se pripravlja na nameravano »penetration pacifique« Balkana (seveda predvsem kot konkurentinja Avstrije) to dokazuje vprašanje jadranske železnice, za katero kažejo italijanski krogi, skoraj bi rekli, več zanimanja, kakor Srbija sama. Italija hoče, da se ta železnica, po kateri bi stopila njena trgovina in industrija tako komodno na balkanske trge, čim preje zgradi in sicer z njenim sodelovanjem.

San Giuliano bo v tem oziru gotovo govoril z grofom Berchtoldom važno besedo — saj spada sicer bodča »srbiska jadranska luka« Drača v »avstrijsko« gospodarsko sfero.

Dunajski in rimski listi pozdravljajo sestanek obeh ministrov kot dokaz intimnega prijateljstva, ki je zavladalo med obema državama. Entuziasmični panegiriki gotove žurnalistike seveda ne pomenijo nič, saj vemo, da bi se bil moral ta sestanek vršiti že preteklo jesen — da pa se ni mogel, ker je vladalo v Italiji (baje vsled znanih tržaških dekretov) tako protiaustrijsko razpoloženje, da se markij di San Giuliano niti na pot ni upal. Krivo pa bi bilo vsekakor prezreti, da ste Italija in Avstrija danes bolj kakor kdaj dobri zaveznici. Ohraniti si zaveznitvo Avstrije, to zaveznitvo utrditi je naravnost italijanski življenjski interes. Ne samo radi Albanije, kjer dela Avstrija Italijanom elefanta, temveč pred vsem tudi v Sredozemskem morju. Ekspan-

zivna politika Italije je opozorila ostale sredozemske mejaše na opasnost, da zavladajo moderni Rim nad bližnjim orijentom. V obrambo ravnotežja na Sredozemskem morju ojačate Francija in Anglija svoja brodovja. Italija je tu navezana popolnoma na Avstrijo, njeno pomorsko silo in pomoč. Italija ima torej danes vzrokov dovolj, da je iskrena zaveznica. Toda italijanska politika je vedno razločevala zaveznike in prijatelje, kakor se je enkrat izjavil San Giuliano prednik . . .

V imenu zaveznitva bo San Giuliano govoril z grofom Berchtoldom tudi »neoficijalno« besedo. Opozoril ga bo na one činjenice, ki otežkočajo »prijateljske stike« obeh držav — s kratka interveniral bo v prilog italijanskim aspiracijam, osobito na Primorju. Ne oficijalno, bog obvari, saj je tudi Italiji znan princip nevmešavanja v notranje zadeve druge države — toda prijateljsko, z navsveti in lahimi a propos . . .

Gradivo, o katerem se bodeta oba državnika posvetovala mora biti ogromno — saj ostaneta v Opatiji do sobote. **Marsikateri proti nam Slovencem.** Jugoslovonom naperjeni načrt bo morda skovan v zatišju hotela, ki je danes razobesil avstrijsko, madžarsko in italijansko zastavo — v naši jugoslovanski Opatiji.

Slovenci in češka gospodarska politika.

Med Slovenci in Čehi je od nekdanj vladala popolna harmonija. Čehi so bili tako na političnem, kakor zlasti na gospodarskem polju naši učitelji in vzgojitelji in v marsikateri stroki so bili prav Čehi tisti, ki so jeli na naših tleh orati ledino in ki so obenem tudi učili hoditi za plugom po brazdi svojega slovenskega brata.

V tem oziru se imamo Čehom mnogo zahvaljevati in čisto gotovo je, da smo Slovenci baš vsled aktivne češke podpore v zadnjih desetletjih v vseh strokih znatno napredovali. A tudi tam, kjer nam Čehi niso nudili dejanske podpore, so nam bili svetel vzor in zgled delavnosti in

žilavosti in posnemajoč jih, smo dosegli lepe uspehe.

Za vse to smo bratom Čehom hvaležni in grdo bi bilo, ako bi ne gojili do njih najsrčnejših simpatij.

In v resnici je bilo razmerje med nami in Čehi vselej ne samo prijateljsko, marveč naravnost bratovsko. Toda to razmerje se je jelo v zadnjem času kaliti, kar ni v našem, ne v češkem interesu. To dejstvo še dlje prikrivati, bilo bi nespametno in dobri stvari naravnost škodljivo, za to je bolje, da spregovorimo še pravočasno, dokler je še mogoče stvar uravnati, moško in odkritosrčno besedo.

V zadnjih letih vodijo Čehi na našem jugu posebne vrste gospodarsko politiko.

Inženir Pára je v »Přehledu« označil to politiko kot »samostojno češko politiko, prepojeno s češkim egoizmom.«

Definicija inženirja Pára je točna. Češka gospodarska politika pri nas je bila svoječase idealna, nesamopasna, danes to ni več, danes je, kakor pravi Pára odkritosrčno, »prepojena z egoizmom«.

Svoje dni so postopali Čehi na gospodarskem polju z nami Slovenci in sploh Jugoslovani sporazumno, skupno, podpirali smo se kot bratje protistransko in dosegli smo tako marsikak lep uspeh, ki je bil na korist ne samo naši narodni stvari, ampak tudi splošni slovanski.

Kasneje je krenila češka gospodarska politika na drugo pot. Korakala je vzporedno z nami. Ako nas tudi ni baš podpirala v naših gospodarskih težnjah in stremeljenjih, nas vsaj ni zavirala in nam ni metala polen pod noge.

V zadnjih letih pa se je tudi to spremenilo.

Čehi so inavgurirali v zadnjih letih docela separatistično gospodarsko politiko v pokrajinah slovanskega juga, ki jo vodi ne morda zdrav egoizem, ki je sam ob sebi umljiv in upravičljiv, marveč — ne strašimo se tega naravnost povedati — najumazanejši egoizem najslabše sorte.

Ne opažamo tega samo, marveč čutimo to že prav intenzivno na svoji koži in na svojem telesu.

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc.

(Dolge.)

— Ne rečem, da je ta zabož tako ugodno ležišče, kakor spalni vagon. Je dejal Lupin, a veliko prijetnejši je vendar, kakor mrtvaška krsta. Tudi za zrak je preskrbljeno. V zabožu so luknjice. Ne bo se ti pritoževati, dragi ljudski zastopnik.

Lupin je vzel iz žepa steklenico in jo odmašil.

— Še nekoliko kloroforma. kaj ne. Zdi se mi, da ti ugaja!

Namočil je novič vato, in jo je položil Daubrecqu na obraz, med tem, ko sta Klarisa in Grognaud položila v zabož perila in drugih stvari, da bi jetnik mehko ležal.

— Končano, je dejal Lupin. Ta zabož lahko napravi potovanje okrog sveta. Zaprmo ga!

Le Ballu je vstopil v sobo oblečen za šoferja.

— Avto je pripravljen, patron!

— Dobro! Nesita vidva sama zabož na avtomobil, ker bi bilo preveč nevarno, če bi poklicali hotelske uslužbence.

— A če nas ustavijo.

— Beži! Ti si vendar šofer, ne?

Torej je naravno, da neseš prtljago svoje gospodinje, ki je stanovala v sobi št. 130 in gre obenem s teboj, da se z avtomobilom odpelje . . . Ta avtomobil me bo počakal kakik 200 metrov od tod. Grognaud, ti boš pomagal zabož spraviti na avtomobil. Ali najprej je treba zakleniti vrata med tema sobama.

Lupin je stopil v Daubrecqovo sobo, jo zaklenil in potem pri njenih vratih odšel.

Stopil je v hotelsko pisarno in je tam stoječ na pragu, rekel:

— Gospod poslanec Daubrecq je bil v naglici poklican v Monte Karlo. Prosil me je, naj vam povem, da se vrne pojutrišnjem, a da mu ohranite njegovo sobo. Tu je ključ.

Zapustil je hotel in par sto korakov od njega dohitel avtomobil, kjer je našel Klariso vso objokano in obupano.

— Ah, saj ne morem do jutri zjutraj priti v Pariz. To je blaznost. Tako razdalja! Najmanjša poškodba na avtomobilu in vse je zamujeno.

— Midva, gospe, se peljeva vendar z vlakom . . . To je varnejše . . .

Lupin je poklical izvoščeka in je gospe Mergy pozval, naj sede v voz; potem je dal svojima tovarišema zadnja naročila.

— Ne več kakor petdeset kilometrov na uro, kajne? Eden naj vodi voz, drugi naj počiva — vsakih petdeset kilometrov menjajta. Tako prideta do jutri zvečer lahko v Pariz, tako med šesto in med sedmo uro

zvečer. A nikar ne pretiravajta. Za rešitev Gilberta nam Daubrecqa sicer ni več treba . . . a rabili ga bomo za druge stvari in zaradi teh je treba, da ga imamo še nekaj dni v rokah. Pazita torej nanj. Vsake tri ali štiri ure mu dajta nekaj kapljic kloroforma. Torej . . . srečen pot. Ti, Daubrecq, se nič ne boj. Streha, na kateri ležiš, je solidna . . . Torej, naprej Le Ballu.

Gledal je za avtomobilom, dokler mu ni izginil izpred oči in potem šel na brzojavni urad, kjer je oddal naslednjo brzojavko:

Prasville, policijska prefektura, Pariz. — Osebo našla, listo prinesem jutri dopoldne ob enajstih, nujnost silna — Klarisa.

Ob pol treh popoldne sta prišla Klarisa in Lupin na kolodvor.

— Če bo le še kaj prostora za naju, je menila Klarisa, ki jo je skrbela že vsaka malenkost.

— Saj sta naročena dva spalna prostora.

— Kdo ju je naročil?

— Tisti gospod Jakob . . . to se pravi Daubrecq.

— Kako?

— Da, da! V hotelski pisarni so mi dali ekspresno pismo za Daubrecqa: naznanilo, da sta zanj pripravljena dva prostora. Z vami se je hotel peljati. Gospod Jakob je vse dobro preskrbel, jaz pa imam Daubrecqovo poslansko legitimacijo. Potovala bo deva torej kot gospod in gospa Daubrecq in na železnici bodo imeli vse

ozire, ki so jih dolžni najinemu dostojanstvu. Kakor vidite, draga gospe, je vse v najlepšem redu.

Potovanje na železnici se je to pot zdelo Lupinu jako kratko. Klarisa mu je povedala svoje doživljaje v zadnjih dneh, Lupin pa je njej povedal, kako se je zgodilo, da je tako nenadoma planil v najbolj kritičnem trenutku v Daubrecqovo sobo, ko je njegov nasprotnik menil, da bega po Italiji.

— Čudež se ni zgodil, je dejal, ali ko sem zapustil San Remo in se odpeljal proti Genovi, me je spreletela slutnja, da sem na napačni poti. Tako mogočna je bila ta slutnja, da sem hotel iz vlaka skočiti, Le Ballu je to preprečil. Odprl sem pa okno in moje oči so poiskale človeka, ki je bil oblečen za portirja hotela des Ambassadeurs, ki mi je v vašem imenu naročil, naj grem v Genovo. Videl sem ga, da si je zadovoljno mel roke in se mi porogljivo smejal in v tistem trenutku sem spoznal položaj in sem vedel, da sem bil speljan na led in da me je speljal Daubrecq kakor je vas speljal te dni. Spomnil sem se cele vrste malenkostnih dogodkov, ki so mi to potrdili. Ves načrt Daubrecqa mi je bil sedaj popolnoma jaseen. Še nekaj zamujenih minut in zdelo se mi je, da bo vse izgubljeno. Priznam, da sem kar obupaval pri misli, da ne bo več dovolj časa popraviti storjene napake. To je bilo odvisno samo od vznožnega reda, če mi ta omogoči ali ne, da dobim na kolodvoru Dabre-

cqovega emisarja. Zdal končno nam je bila usoda mila. Nismo še izstopili na prihodnji postaji, ko je prišel vlak od nasprotni strani, namenjen na Francosko. Prišedši v San Remo, smo dobili Daubrecqovega moža. Uganili smo bili resnico: mož ni imel več ne čepice, ne suknje hotelskega portirja, ampak klobuk in navadno suknjo ter je vstopil v voz drugega razreda. Zdal ni bilo več dvoma o končni zmagi.

— A . . . kako? . . . je vprašala Klarisa, ki je poslušala Lupina z velikim zanimanjem, dasi je bilo njeno srce polno skrbi za sina.

— Kako sem potem našel vašo sled in prišel do vas? O, na jako preprost način. To je bilo vendar gotovo, da je tisti lažiportir — to je bil namreč gospod Jakob — šel poročat Daubrecqu o uspehu svojega dela. Torej je bilo treba Jakobu ostati za petami. Nastanil se je v malem hotelu v Nici in se danes zjutraj na angleški promenadi sestel z Daubrecqom. Šel sem za njima. Daubrecq je krenil semkaj, v ta hotel, je instaliral Jakob v prtiličju blizu telefonske celice in šel v hišo. Deset minut pozneje sem vedel številko njegove sobe in sem tudi poizvedel, da stanuje od sinoči v sosedni sobi, na številki 130 neka dama. »Mislim, da ga imamo sem rekel svojima tovarišema in sem rahlo potrkal na vrata vaše sobe. Nič odgovora. Vrata so bila zaklenjena. (Dolge priloge.)

Čehi ne samo ne podpirajo in ne pospešujejo naših gospodarskih teženj, marveč jim mečejo celo polena pod noge in jih skušajo z vsami sredstvi zavirati in škodovati. V tem oziru bi lahko navedli konkretne slučaje in zglede iz Trsta, iz Ljubljane in še od drugod s slovenskega juga.

Jugoslovani smo bili navajeni na tak način borbe pri Nemcih in Italijanih, od Čehov pa kaj takega, odkrito rečeno, nismo ni malo pričakovali. Zato smo bili tudi naravnost osupnjeni, ko je češka gospodarska politika v zadnjih letih krenila na pota, kjer smo doslej vajeni videti samo naše narodne nasprotnike Nemce in Lahe. Zdi se, kakor da je tendenca najnovejše češke gospodarske politike — gospodarsko podjarmiti Jugoslovane.

Ako je to res, se bomo Jugoslovani proti takemu podjarmljenju prav tako branili, akor smo se borili proti gospodarskemu zaslužjenju s strani Nemcev in Lahov.

In da smo Jugoslovani ob koncu koncev vendar že toliko gospodarsko jaki in krepki, da se lahko z uspehom branimo takemu podjarmljenju, to nam inicijatorji najnovejše češke gospodarske politike lahko verjamejo...

Smatrali smo za svojo dolžnost, da spregovorimo odkrito o stvarih, ki bi lahko polagoma docela uničile tradicionalno, doslej naravnost idealno harmonijo med Slovenci in Čehi.

In to bi bilo škoda, zelo škoda, bila bi to nesreča za nas vse, predvsem pa za skupno slovensko stvar.

Zato se kaj takega ne sme zgoditi, da bi se češko-slovenska harmonija rušila na ljubo par avanturistov, ki so samo finančniki, a so že zdavna izgubili vsako narodno čustvo!

Za to pa naj poskrbi poštena češka javnost!

Avstrijski prestolonaslednik v Monakovem.

Avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand je dospel včeraj v Monakovo, da vrne kralju Ludoviku III. bavarskemu v imenu našega cesarja obisk. Je to akt kurtizije med avstr. vlad. hišo in hišo Wittelsbach, ki ima globlji pomen v toliko, da je znak prijateljskega razmerja med obema hišama. Za državo samo so ti stiki v toliko pomenljivi, ker utegnejo ne glede na celotno Nemčijo zlasti ob bavarsko-avstrijski meji prinesiti razne prednosti. V gospodarsko-političnem oziru pride tu v prvi vrsti v poštev mednarodna plovba na Donavi, potem pa zlasti še tujski promet. Brez dvoma je, da imajo mejne pokrajine na obeh straneh svoj dobiček od dobrih odnosov med obema vladarskima hišama.

San Giuliano v Opatiji.

Italijanski zunanji minister di San Giuliano se je sestal z avstrijskim zunanjim ministrom grofom Berchtoldom v Opatiji. Drugič, sta se sestala italijanski in avstrijski zunanji minister v Opatiji. Prvič sta se razgovarjala tam aprila 1904 Tittoni in Goluchowski o Albaniji in tudi danes gre gotovo v veliki meri zopet za Albanijo, ki si je obe zaveznički druga drugi, pa tudi nikomur drugemu, ne privošči. Tittoni in Goluchowski sta se sestala potem aprila 1905 še enkrat v Benetkah in sta se zopet posvetovala o Albaniji. Pozneje sta se sestala Aehrenthal in Tittoni leta 1907 v Racconigiju in zopet je šlo za razmere na Balkanu. Isto leto je vrnil Tittoni Aehrenthal obisk na Semmeringu. Malo pred priključitvijo Bosne in Hercegovine sta se sestala leta 1908 v Solnogradu in leta 1910 zopet v Solnogradu in Išli. Isto leto sta se sestala zopet v Turinu in Racconigiju. Leto pozneje je izbruhnila italijansko-turška vojna. Di San Giuliano in grof Berchtold sta se sestala 1912 v Pizi in sta se peljala v San Rossore, kjer je bil takrat kralj Viktor Emanuel. Takrat je bila že izbruhnila balkanska vojna.

Drugič sta se sedaj sestala italijanski in avstrijski zunanji minister v Opatiji. O dogovori, ki jih bosta storila oba državnik na področju bližnja prihodnost. Avstrijski davkoplačevalci imamo dosti vzroka, da z največjo pozornostjo in skrbjo zremo v Opatijo.

Iz Albanije.

Kakor poročajo iz Drača, se je vrnil Prenek Bib Doda v Medovo. Zaman so ga vabili v Draču, da naj vstopi v albanski kabinet. Prenek Bib Doda sicer ni direktno odklonil, izjavil pa je, da se boče prej posvetovati z

ljudstvom. — Pravoslavni Pandi Evangeli, ki je določen za gubernatorja v Korici, je odpoval tja ter ima nalog, da pomiri deželo. Spremili so ga v Korico manjši oddelki orožništva, ker je položaj v Epiru še vedno zelo slab. Holandski major Sneller brzojavila, da je predlagal poveljniku grških čet, da bi ne bilo treba pozneje Albancev zopet odpoklicati iz grških pokrajin, da se naj spoznamo določiti na črti Premeti-Klisura provizorična meja. Grški poveljnik je nato takoj zahteval, da zapuste Albanci štiri vasi, ki so jih Albanci zasedli. Zahteval je tozadevno od albanske vlade naročil. Vlada je odgovorila, da naj zahtevo grškega poveljnika zavrne. V sled tega je prav verjetno, da bodo poskusili Grki vzeti te vasi s silo.

Štajersko.

Sodnijska imenovanja. Za nadsvetnike so imenovani svetniki dr. Viljem Janežič v Mariboru, dr. Fr. Glas in dr. Alojzij Steinberger v Gradcu; svetnik dr. Adolf Boschek v Ljubljani pride kot nadsvetnik v Celje; naslov in značaj nadsvetnika je dobil svetnik Henrik Detitscheg v Mariboru; nadsvetniku Gvidonu Viscontiju v Celju je dovoljena zaprosena premostitev v Celovec. Srečno pot!

Iz Trbovelj. Več družinskih očetov, zbranih na prijateljskem omizju, vas vpraša: Kaj mislite, ali bo kdaj konec teh neznošnih razmer? Skoro vsak teden je v slovenskih in v nemških listih čitati, da je obsojen kak župnik, kak kaplan ali dekan ali kak pater. Večinoma so obsojeni zaradi tega, ker so kakemu poštenemu župniku ali kaplanu čast in poštenje kradli. Kaj vendar mislijo, ti Kristusovi nasledniki. To početje se nam že gabi. Kaj nam hočejo duhovniki cerkev res pristuditi, da uganjajo take stvari? In kaj poroče njihov načelnik k temu? Kam so prišli!

Iz Rajhenburga. Tu se je ustanovil Sokolski orkester, ki že prav izvrstno igra. Sodelujejo skoro sami gg. učitelji, dirigent je tudi učitelj g. Vutkovič. V kratkem času svojega obstoja je orkester že tretjič nastopil z izbranim koncertom in sicer na družinskem večer gasilnega društva, ki se je vršil na velikonočni ponedeljek pri Leskoškem. Dobro izvajani komadi iz moderne slovenske in nemške glasbene literature so želi veliko priznava. Obenem je ta večer predaval urednik Lešničar prav obširno o 500letnici zadnjega ustoličenja koroških vojvod.

Strašne posledice praznovanja. Iz Rajhenburga nam pišejo: Lansko leto je pilil posestnika Strnada na prstu gad. Mož si je takoj roko pri zapetju močno obvezal in hotel iti k zdravniku. A dobri pobožnjaki so ga pregovorili, naj gre k županu Dularju, kateri slavi kot svet mož in vrači ljudi z molitvijo. Šel je tje, Dular je delal nad bolečo roko križe, molil in nazadnje Strnada roko razvezal, češ, da se mu ni treba nič več bati. A strup se ni prav nič zmenil za Dularjevo molitev in Strnada je moral v brežiško bolnico. Tam je ležal dva in pol meseca; pičeni prst so mu odrezali. Pobožništvo in praznoverje si išče med našimi neukimi ljudmi še vedno veliko žrtev.

Avtomobilna zveza Brežice-Kozje-Grobelno. Iz Brežic nam poročajo, da je upati na skorajšnjo otvoritev avtomobilske zveze iz Brežic preko Kozjeja v Grobelno. Zveza bo dobila najbrže tudi vožnjo pošto. Novo podjetje bo zelo povzdignilo promet pa naši, v tem oziru zelo zapuščeni jugovzhodni Štajerski.

Vojnik pri Celju. Naša posojilnica je sklenila v sredi trga na svojem zemljišču postaviti lepo in veliko (10¹/₂ × 18¹/₂) dvorano s stalnim odrom, galerijo itd. — Dvorana (ki bo gotova koncem maja) je namenjena za prireditve raznih veselic, poučnih shodov itd. Ker dosedaj Slovenci v Vojniku, dasi imajo nekaj gostiln, niso imeli nobenega primerne prostora za večje narodne prireditve, pridobila si je Posojilnica s tem, da nam oskrbi dvorano z velikim, prostornim vrtnom, primerno za vsako tudi največjo slavnost, veliko zaslug za proboju in ukrepitev narodne zavesti in narodnega ponosa v trgu in okolici.

Ob velikonočnih praznikih smo vendar imeli prekrasno, toplo vreme po celi deželi. Gozdovi že zelenijo, po vinogradih cveto breskve in marelice, po gričih hruške in črešnje. Pred letom dni je ravno ta čas mrz in sneg hudo poškodoval sadonosnike in vinograde. Upajmo, da letos srečno odletimo!

Št. Lenart v Slov. gor. Iz davčne službe. Po službeni pragmatiki je pomaknjen predstojnik L. Ryzienki v VIII. in kontrolor Ivan Vodlak v IX. plačilni razred c. kr. državnih uradnikov.

Mariborska Črta-Maticeve poročila so poslale za mesec marec v Ljubljano sledeče prispevke: (moška) narodni davek 17 K 60 v, nabiralnik v Narodnem domu 32 K in osi gospi Vlaste Vrtinikove 4 K; (žal.) nabiralnik v Medenovi gostilni 8 K, skupaj 61 K 60 v.

Maščanje vojakov v Mariboru. Od očividcev se nam poroča: Pri tukajšnjem pijonirskem bataljonu, pri katerem služijo sami Bosanci, pretepajo vojake-pijonirje neusmiljeno, jim zlivajo vode za vrat, psujejo jih, da je grdo. Neka gospa je videla tak prizor in je jokaje to pripovedovala drugim. Imena očividcev so na razpolago. Poslanci, zganite se in napravite red! Zahtevamo, da se kričijo, naj so že potem častniki ali podčastniki, eksemplarično kaznujejo. Kaj čuda, da se v Mariboru med vojniki v zadnjem času tako zelo množe samomori.

Koroško.

Umor pri Pliberku. O umoru ki se je izvršil na poti iz Beljaka v Pliberk, izve se še nekaj podrobnosti. Včeraj popoldne so na lice mesta umora pripeljali tudi morilca topničarja Janeza Lassiča, ki ga je izsledil policijski pes iz St. Vida ob Glini. Po dolgem tajanju je morilec le priznal svoje dejanje. Izjavil je, da je izvršil to dejanje popolnoma sam, da torej nima nobenega sokrivca. Zvabil je dekle v gozd, kjer jo je udaril s kolom po glavi. Nato je odšel in se popoldne vrnil ter svojo žrtev popolnoma usmrtil s tem, da jo je tolkel s kamnom po glavi. Morilec nadalje trdi, da je ni umoril iz pohotnosti, marveč da jo je umoril le radi denarja, ki ga je imelo dekle pri sebi.

Zagonetne najdbe. Iz Celovca poročajo, da so predvčeršnjim potegnili nad papirnico iz vode truplo moškega, ki je ležalo v vodi najmanj že mesec dni. Utopljenec je star kakih 30 do 40 let, ima temno suknjo in istake hlače, je srednje velikosti ter je imel svetle brke. Pri njem so našli 1 K 26 v denarja ter žepni nož s črka »F. C.«. Kakih listin ni imel pri sebi. Njegova identiteta se do sedaj še ni dala dognati. — Ob istem času so našli v bližini, kjer so potegnili utopljenčovo truplo na suho, v grmovju uniformo ter sabljo dragonca. Sumi se, da ste bili uniforma in sablja last kakega vojaškega begunca. — Vprašanje je sedaj, ali je morda utopljenec v zvezi z najdeno uniformo ali ne.

Poskušen umor in samomor radi nesrečne ljubezni. Iz Celovca poročajo o poskušnem umoru, ki ga je poskusil vrtnarski pomočnik Lovrenc Gorenjak iz Sv. Martina. Napadel je svojo ljubico Ano Ruprecht na cesti ter oddal proti njej iz revolverja tri strele. Od teh je eden zadel dekle na glavi in sicer na levi strani pod očesom. Kroglja je obtičala v spodnji čeljusti. Dekle se je še samo podalo domov, od koder so jo z rešilnim vozom prepeljali v bolnico. Napadalec je pobegnil ter so ga našli včeraj jutraj v nekem parku ustreljenega. Vzrok poskušnemu umoru in samomoru je ta, da je hotelo dekle radi brezuspešnosti opustiti občevarje z Gorenjakom, naker se je ta za to maščeval.

Drobne novice. Otrok utonil. Iz Imove poročajo, da so potegnili tamkaj iz bližnjega potoka truplo 2letnega otroka posestnika Keberja. Otrok je padel pri igranju v potok. — Požar. V Sv. Martinu so zgorela v noči od velikonočne nedelje na ponedeljek hiša in gospodarska poslopja posestnika Turkina. — Pri velikonočnem streljanju umrl. Pri Sv. Katarini na Koroškem je več fantov streljalo na veliko soboto z možnarji. Med njimi je bil tudi 34letni Anton Laseus. Ko se je sprožil neki možnar, je naenkrat omahnil Anton Laseus. Ko so prihiteli k njemu, bil je že mrtev. Zdravniška preiskava je dognala, da ga je zadela nenadoma srčna kap. — Iz Labuda poročajo o velikem požaru, ki je 11. t. m. izbruhnil iz neznanega vzroka pri cerkvenem ključarju Petru Findenigu. Požar se je jako hitro razširil ter vpepel v najkrajšem času hišo ter gospodarska poslopja z vsemi zalozami. Škoda znaša okrog 6000 kron, zavarovalnina pa le 2400 kron. Rešili so pri požaru komaj živino in nekaj obleke. V zadnjem času je to v tej občini že tretji požar.

Primorsko.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici priredi 19. t. m. celodnevni izlet v Ajdovščino. Odhod iz Gorice jutraj ob 6. izpred društvenih prostorov, na kar se cenj. člani naproša, da se v polnem številu udeležijo. Naradni g. A. Slamič. Dne 7. junija t. l. priredi javno tombolo, združeno z veselico in cestno dirko, za nagrade v denarju.

Koncert Costagarrina-Trost se vrši v Trstu v soboto 18. t. m. Prire-

di ga podružnica Glasbene Matice v Trstu v Narodnem domu. Spored kaže toliko lepih in v vsakem oziru prvovrstnih točk, osebi, ki nastopite, pa tudi jamčita za popoln uspeh. Priporočamo občinstvu to prireditev domačih umetnikov v obilen poset.

Laika surovost. V kavarni Fabris v Trstu je kavarar znani zloglasni regnikolo Ercole Savorani. Na velikonočno nedeljo je prišla v to kavarano večja družba Slovencev, kmalu nato pa je vstopil v kavarano tudi delavec, Slovenec. Komaj je sedel, ni pa odprl še ust, že je imel na vratu dva natakarka, ki sta ga hotela iztisniti iz kavarne. Na pomoč jima je prišel sam kavarar in sicer s pasjim bičem. Vsi trije so pred kavarano neusmiljeno pretepavali delavca, posebno pa se je odlikoval s svojim bičem kavarar sam. Tolkel ga je po hrbtu, glavi in sploh povsod, kamor je padel bič. Pretepali so ga ti laški kulturnoski toliko časa, da se je delavec zgrudil. Med pretepom je prišlo pred kavarano tudi troje stražnikov, ki so nemo gledali ta lep prizor. Na poziv Slovencev, ki so se nahajali tudi v kavarni, se stražniki še zmenili niso. Ko so hoteli iti Slovenci po policijo in celo zadevo ovaditi, so stražniki celo nagovarjali člane slovenske družbe, da naj tega ne store. Slovenci pa niso hoteli poslušati teh dobrih nasvetov teh čudnih policijskih organov ter so kljub temu šli na policijo. Ko so stražniki to videli, so takoj hiteli po pretepanega delavca in enega natakarkarja pretepača ter oba odvedli pred policijsko ravnatelstvo. Tam se je s pomočjo slovenske družbe končno le sestavil protokol in morda je le upati, da pride delavec do svoje pravice, kavarar in njegova sbrorita natakarkarja pa do zaslužene kazni.

Nesrečen slučaj se je pripetil vojaku na dopustu, 22letnemu Antonu Cevnju v Trstu. Šel je s svojimi prijatelji v neko gostilno, kjer so vsi delj časa popivali. Nekdo od družbe je pokazal pri tem svoj revolver, ki pa se je po nesreči sprožil. Kroglja je zadela vojaka v nogo. Ranjenca so odpeljali v bolnico, nepravideža pa na policijo, kjer so ga pa kmalu izpustili, ker se je dognalo, da ni namenoma poškodoval Antona Cevnja. Stanje ponesrečenega vojaka ni brez nevarnosti.

Tržaški aviatik Vidmar v Rimu. Znani aviatik Vidmar je srečno priplul s svojim aeroplanom iz Pirana v Rim. V Rimu so ga precej slovesno sprejeli. Izročil je kraljevemu komisariju Apheiu pismo župana iz Pirana in prinesel ustmene pozdrave tržaškega župana. Kraljevi komisar se je obema občinama prisrčno zahvalil.

Drobne novice. Predrzni vlomilci so vdrl v soboto v stanovanje Alojzija Ferluga v Trstu, ko je ta šel za nekaj časa od doma. Pri belem dnevu so splezali na streho hišice, vdrl v podstrežje, od tam v sobo ter iz neke zaklenjene omare ukradli več zlatnine v vrednosti 220 K in poleg tega še 130 K denarja. Tudi v stanovanje Rafaela Levija so vdrl vlomilci in odnesli več inozemskega denarja in drugih stvari za približno 200 kron. — Poskušen samomor. 27letna Ivana Bekaš, stanujoča v ulici del Monte št. 15, je v samomorilnem namenu izpila nekaj cinkovega sulfata. Poklicani zdravnik ji je izpral želodec ter jo pustil v domači oskrbi. Vzrok poskušnega samomora še ni znan. — Nesreča pri streljanju. 17letnemu kmečkemu fantu Hektorju Razzu v Kaštelu je pri velikonočnem streljanju z možnarji odletel ves naboj v lice ter mu zadal strašne opekline. Prepeljali so ga v tržaško bolnico. — Kapitan in navaden mornar aretirana radi tatvine. Včeraj popoldne so aretirali na parniku Sirio Avstro-Amerikane kapitana I. Markovića in mornarja R. Bonifacija, ker sta skupaj ukradla 3 posode z oljem v vrednosti sto kron. Poskušala sta ukradeno olje razpečati, kar se jima pa ni posrečilo. Mornar trdi, da je ukradel posode z oljem na kapitanovo prigovarjanje, kapitan pa odločno zanika in taji vsako soudeležbo. — Žepna tatvina. Neki gostilničar v Trstu je zaspal v kavarni Flora. Neki, do sedaj še neznan dolgoprstnež je porabil ta čas, da mu je izmaknil iz žepa listnico z vsebino 400 kron. Obenem mu je odnesel tudi zlato uro in verigo. Do sedaj o predzmem uzmoviču še nimajo nobene sledi. — Pri pretepu nevarno ranjena. V Opatiji so se v neki gostilni gosti med sabo stekli, pri čemur je predril neki gost z dežnikom Felicitu Rocco levo lice. Prepeljali so jo v tržaško bolnico. — V Krminu so odgriznile podgane trimesečni deklici Hermine Gasparutti kos nosa in ušes. Mati je pustila dete v postelji, ko se je pa vrnila, našla je dete objedeno od podgan.

Podpirajte dijaško podporno društvo „Radogoj“ v Ljubljani.

Beseda predsednika „Matice Slovenske“ dr. Fr. Ilešiča

na skupščini dne 15. marca 1914.

Slavna skupščina! Dovolite mi, da vas najiskrenejše pozdravim. Redkokdaj more Slovenec pozdraviti tako odlični zbor, kakor je zbor, ki ga pozdravlja na vsakoletni skupščini predsednik »Matice Slovenske«.

»Matica« je široko zasnovana slovenska organizacija; svoje člane šteje — blizu 4000 jih je — v vseh stanovih in poklicih; vseobča in široka organizacija je pa tudi po številu svojih odbornikov (40 mož v Ljubljani in izven Ljubljane), a vseobča tudi glede na svoj namen, ki je splošnokulturni, in glede na delo, ki ga faktično opravlja: ne področje je stroga znanost in enako kakor beletristika, posebe skrb za narodopisje (dialekt in narodno pesem), zemljepis (zemljevid) in zgodovina, literarna zgodovina, obrazovalna umetnost, tehniška terminologija, a v svoj okvir rada deva tudi vse sociološke in prirodoslovne vede ter skrbi za nekako zaokroženje našega znanja o samih sebi v bodoči »Enciklopediji jugoslovanske«.

Baš radi tega vseobčnega značaja »Matice Slovenske« je primerno in potrebno, da se na Matici skupščini ozremo širše po naših kulturnih poljih, a to je mogoče le z nekega vsajega motrišča, in je pri tem naravno, če si vsako leto izberemo stališče, ki nam je takrat najbližje.

Letos, ko smo za »Slovenskimi Narodnimi pisnimi« izdali tudi obsežen zbornik »Hrv. srbskih Narodnih pesmi«, se nam kot tak vidik nudi naša starejša zgodovina, kolikor bi se ta zgodovina sama na sebi mogla zrealiti ali se zrcali v naši narodni pesmi, izraziteljici naših usod, tista zgodovina, ki jo lahko z enim izrazom označimo, z izrazom: Gosposvetsko polje. Rabim ta izraz, ne kakor da bi pri tem mislil na vnanje-zgodovinske dogodke, ki se vežejo z Gosposvet. poljem, še manj na njih politične posledice — to ni in ne more biti tu moja stvar — ampak rabim ga kot simbol, ki mi znači zgodovinske temelje našega razvoja.

A. V tem zmislu vprašam danes: Ali se je Gosposvet. polje vtisnilo v dušo slovenskega naroda, v njegovo narodno pesem?

Odgovor se glasi: Ne! Ni se vtisnilo. V narodni pesmi je Gosposvetsko polje mrtvo.

A ta odgovor vsiljuje drugo vprašanje, vprašanje po vzroku: Kako to, da narodna pesem molči o Gosposvetskem polju?

Tudi na to moramo odgovoriti. Marsikdo bi rekel: Doba Gosposvetskega polja je silno stara, stara v svojem slovenskem začetku in stara v svojem koncu.

Starost časov ni vse. Imamo v nemški narodni pesmi Guntherje in Etzele in Kriemhilde in Dietriche, ki nas spominjajo dogodkov 5. stoletja, imamo Gudruno in nje snubače, ki reprezentirajo 9. stoletje.

Bolje se nam stvar morda pojasni, če pomislimo, da je bila ona slovenska zgodovina le z a e t e k formiranja, ki pa ni našel nadaljevanja in je zato ostal brez odmeva v narodni pesmi.

Pomembnejše pa je še nekaj tretjega: Dogodek ni bil dosti silen na vnanje, niti dovolj nagel, katastrofalen.

Če padeš z visokih višin ali če padeš v globino nižin, je padec težak, tako da ga čuti še okolica. Evo tako je bilo na Kosovem Polju! Vlada je Dušan Silni, car vseh Srbov, Arbanasov, Grkov in Bolgarov, v mislih osvojitelj Carigrada, in Lazar mu je bil naslednik na visokem prestolu — pa jim leto 1389. vzame vse to in ničesar ni bilo. Silen padec, silna katastrofa!

Naš gosposvetski prestol pa se niti ni porušil. Življenje mu je ginilo polagoma; cerimoni je ob njem so se vršile še stoletja, ko je stvar sama že davno bila uničena; celo v slovenskem jeziku so se vršile, a govorile so se besede v slovenskem jeziku, dasi srce ni bilo zraven, kakor so francoski kralji prisegali na glagoliško knjigo. Forma je še bila, a vsebine ni bilo, torej je le prazna paša srca in oči.

Nesreča je delovala kakor strup, ki počasi deluje, a končno pretvori in uniči ves organizem — ljudje pravijo, da je človek umrl naravne smrti. Kdo pa dela pesmi mrličem, ki so lepo v Gospodu zaspali?

»Gosposvetsko polje« ni nastalo vsled katastrofalnega dogodka; zato ni ostavilo v psihih naroda sledu, je marveč v njej umrlo.

Važen je tudi ta-le moment: Kar se je zgodilo, se takrat v vseh slojih ni čutilo kot nesreča; kajti zlo je prihajalo iz nas samih, saj so se

naši knezi radovoljno vdašali ter se s svojimi nasprotniki združili v duhu; ni bilo tega, kar je pomenilo srbsko narodno pesem: nasprotje in verstvo in v kulturni bitnosti. Kako naj bi potem kakega specifično slovenskega Marka narodna pesem napravila za zaščitnika slovenske samobitnosti in vere? Ali je iz teh razmer mogel vzrasti slovenski heroj?

Končno moramo še pomisliti, kdo je pravzaprav bil izprva povsod nositelj stare junaške narodne pesmi. Srbske narodne junaške pesmi so plodovi državno - narodno - fevdalnega življenja na gradovih in v gradovih in vlastelinstvih Markov in Jug Bogdanov itd., nikakor ne mas.

A ti krogi so pri nas prešli rano v tujabor in je gornje življenje postalo latinsko - nemško. Hrvatska država je bila močna in kralji slavni, in vendar so za narodno pesem izginili brez sledu — zakaj bili so polatinjeni.

In tako je značilno: mi Slovenci specifičnega svojega heroja nimamo, niti je kak junak prešel od nas med ostali jugoslovanski svet, pač pa so obratno romali izmed ostalih Jugoslovancov k nam. Ne le Lavdon, marveč tudi Matjaž z Jankom Sibinjaninom in modrim Sekolom, pa Marko Prilepski.

Naše pripovedne narodne pesmi ni brez jugoslovanstva. Mi, ki smo spoznali ta široki temelj svojega naroda iz preteklosti, hočemo to spoznanje razviti tudi v voljo.

To je prirodni temelj, ki na njem sloni naša starejša zgodovina; na tem jugoslovanskem temelju smo se pred 80 leti probudili — v dobi osvečenega Kosova se je zopet začelo tudi ime Gosposvetsko polje — in na tem temelju zida dalje »Matica Slovenska«; kdor bi zidal drugače, temu bi »vila Slovinka« porušila zidanje, kakor ga je porušila Vukašinu, ker ni bila vanje vzdana naša stara slovenska mati.

B.

Mnogokdo bi v teh izvajanjih čutil kako pesimistično, negativno noto, čutil bi trditve: Ni vnanje zgodovine! Pa krenimo sedaj na pozitivno stran!

I. Nehistoričnost more namreč za narod biti tudi blagoslov, kakor je lahko za poedinca sreča, če se ne zanaša le na veliko ime svojih prednikov.

Takega naroda življenje dobi lahko demokratični značaj in se razvija brez visokih patronanc ter avtoritet, lepo od doli navzgor, od konkretnosti, ki so v nižavah, od konkretne vsebine realnih pojavov proti obćim principom.

Ali ne čutite tu principa, ki tiči v gosposvetski cerimoniji, principa demokratične ustanovitve?

II. a) Tako je Matica sama v petdesetih letih svojega obstanka rastla, počela je nizko s »Koledarčkom«, prešla na »Letopis« in na posebne znanstveno-poučne monografije, dokler se takim publikacijam ni pridružila »Zabavna knjižnica« in nadalje Knezova z obsežnejšo slovensko beletristiko. Nato se je začela ozirati po svetovni književnosti ter sprejela prevode znamenitih del v svoj program, zlasti slovanskih. Slovenstvo in Slovanstvo se družijo v »Slov. Spominih in Jubilejih«. Posebe in na poseben način je stopila preko mej današnjega slovenskega ozemlja s svojo »Hrvatsko knjižnico«.

Dočim je od početka izdajala le nekoliko pol, je dosegla letos višino, ki presega nekoliko njene moči, 97 tiskanih pol.

Pri vsem tem je trajno ostala na svojem širokem demokratičnem stališču ter je — edina velika literarna institucija — redno polagala račune in volila odbore.

Tej gospodarski in duševni kulturni avtonomiji »Maticе Slovenske« in nje ustanovitvi bi najbrž sedaj ploskali vsi, ploskali bi tej konkretni činjenici, a hvalili tudi princip, ki tiči v njej. A ne vem, če mi bodo pritrjevali vsi, ko bom iz tega principa harmonično izvajal vse naravne posledice.

b) Trdim namreč: Ona ustavna od doli dobljena avtonomnost mora kot načelo prodreti v vse pango kulturnega življenja in seči do vseh višin, ne obćitaj n. pr. na gospodarskem ali političnem polju.

1. Na znanstvenem polju zadene ono načelo kot indukcija ob pojem avtoritete in sistema, ki je zgrajen od gori, ob pojem vnanje avtoritete. Meni je jasno pri tem: Kdor pobija absolutizem v politiki in veljavnost gosposvetskih načel, ki ne izvirajo iz konkretnih razmer, ta bo tudi v znanosti — harmonično misleč — moral biti zoper vsiljeno avtoriteto in sistem.

2. Pojdem dalje in vprašam: Kaj nam postane iz beletristike, če damo komando nad njo dogmatičnim obćim trditvam, ki izhajajo iz višin kakega sistema? Beletristika bi do-

stala skup basni, kjer je obća misel prvo po času in pomenu, a povest sama drugo, kjer poleg vse poučnosti manjka svežega realnega življenja.

3. In še etika se iznebi uspeha, če prihaja pred in nad človeka z načeli, ki se niso smoteno razvila iz človeka kakor cvet in sad iz drevesa. Lahko se zgodi, da si človek sicer umski prilasti načela, a jih vidi bolj le kot objekt pred seboj, nego da bi se zlija z njegovim bistvom. Le tako se je moglo zgoditi, da je kdo trdnobrnil »načelo«: Načela so mi eno, in sicer nekaj svetega, a življenje mi je drugo; temu-le se ni treba po načelih ravnati.

Priznavam rad, da iz človeka nekaj naredi tudi vpliv ali pritisk od zgoraj, a vendar trdim: pretirani kult vnanjih avtoritet, ki spominja na vojaško disciplino, ima za posledico nedostatek krepke plemenite moške zavesti, nedostatek lastne odločitve ter napravi iz človeka avtomat, ki deluje brž, ko vržeš gori krajcar noter.

Plodovitejša je obratna pot, ki nam jo simboliški kaže demokratično in ustavno ustoličenje na Gosposvetskem polju.

Vsi zrete sedaj v onem ustoličenju s simbol našega kulturnega razvoja.

En del gosposvetskih cerimonij naj se pri tem ne ponavlja, namreč beseda slovenskega kmeta: »Vladarstvo Ti izročim za 60 denarjev, za vola in za obleko, ki jo imaš na sebi, in za opustitev hišnega davka«.

»Matica Slovenska« za tako cenno ne prodaja svoje avtonomije. Zato lahko mirno stopa med Slovane, kadar s čistim licem reprezentira slovenski narod na svečanostih širom slovenskega sveta: predstavica Slovenstva pred kulturnim Slovanstvom.

Dnevne vesti.

+ Ljubljansko okrajno sodišče ima v osebi nekdanjega narodnjaka Šturma predstojnika, ki se z vsemi silami svoje preskromne inteligence peha, da bi v preganjanju slovenskega jezika še prekosil deželnosodnega predsednika Elsnerja. Šturm je še bolj papeški, kakor papež sam in že danes mu je zagotovljeno, da ne izostane priznanje za njegovo početje. Ko je dvorni svetnik Andolšek vrzel svojo službo od sebe in šel v pokoj, ker ni hotel biti rabelj slovenskih jezikovnih pravic, so iskali sodnika, ki bi bil po rodu Slovenec, pa bi se dal porabiti za Elsner-Pittreichove načrte, in našli so Šturma. Neznaten človek je to, navadna šribarska natura, ki po svojih zmoglostih pač ne dosega povprečne mere in bi v normalnih razmerah nikdar ne bil postal predstojnik ljubljanskega okrajnega sodišča, da ga niso rabili za pomembnejše namene. Ravili smo se že dostikrat s Šturmovim postopanjem v jezikovnem oziru. V tem postopanju se zrcali prava germanizacijska besnost in sicer v taki meri, da bi zasluzila že pozornost psihijatrov. Še čez meje kranjske dežele je zaslovelo početje Šturmovo in tržaška »Edinost« mu je posvetila članek, v katerem navaja celo vrsto gorostasnosti tega moža: kako je prepovedal slovensko obćevanje med uradniki in uslužbenci, tako da mora sodnik ukazati slugi v nemškem jeziku, naj prirže sveče za priseganje; kako zahteva, da se rabijo namesto postavno edino veljavnih slovenskih imenovanj ljubljanskih ulic in trgov nemška imena, kako pači krajevna imena v ljubljanski okolici itd. Res, gorostasno je, kar uganja Šturm in javna tajnost je, da je tako strašno sekančen, tako srdit v svojem germanizacijskem prizadevanju, da se sodni uradniki kar za glavo prijemajo in se ga vse ogiba. Vemo, kaj bi Šturm rad dosegel s tem početjem in ker danes pri justični upravi ne pride nič drugega v poštev, kakor da je uradnik navdušen izganjalec slovenskega jezika, je lahko mogoče, da tudi Šturm doseže svoje namene. Na vsak način imajo tisti faktorji, ki pospešujejo germanizacijo naših sodišč, v njem orodje, ki stori še več, kakor se od njega zahteva. Ker pa v takih razmerah ni treba imeti nič ozirov, se nam tudi ne zdi potrebno, da bi molčali o dogodku, o katerem se že nekaj časa sem sliši šušljati. Govori se namreč, da je bila pri nekem uradniku okrajnega sodišča v rabi stvar, ki se menda ni skladala z nemškim uradovanjem kakor je hoče Šturm; ne vemo, ali je to bila štampiljka, ali kaj; in govori se, da se je zgodil pri okrajnem sodišču vlom v miznico in da je bila tista stvar ukradena. Če je to res, potem je bil namen tega vlom pač le ta, odstraniti tisto ubogo stvarico, ki je še kazila nemško uradovanje. Nimamo nobene podlage, da bi izrekli kak sam slede storilca na

moremo pa zameočiti svojega začudenja, da predstojnik okrajnega sodišča Šturm o tem vladu ni provzročil kazenske preiskave in pričakovanj, da to zdej ukrene državno pravdnistvo.

+ Kranjska kmetijska družba je postala domena klerikalcev. Med njenimi 9122 člani je sicer ogromno mnogo naprednih posestnikov — in ti niso ravno najslabši kmetovalci — toda klerikalna večina nima nanje nobenega ozira. V odbor so bili voljeni sami klerikalci in to brez ugovora. Ob sebi se razume, da je bila na obćnem zboru sprejeta resolucija, naj vlada pri obnovitvi trgovinskih pogodb zopet zavaruje agrarne interese, kakor so zavarovani sedaj. To resolucijo je pač narekoval strah, kajti znana stvar je, da hoče vlada nastopiti drugo pot in agrarne interese, katerim je pri zadnjih trgovinskih pogodbah vse podredila, potisniti v ozadje. Glavna točka zborovanja pa je bila vojska dr. Lampeta proti mesarjem. Kakor znano, so mesarji nastopili proti novi navadi, da smejo živinorejci sami klati in razprodajati živino, med tem, ko je dr. Lampe se postavil na stališče, da je klanje živine in prodajanje mesa stranska obrt poljedelcev. Sprejeta je bila resolucija, naj se ne samo kmetom pusti prosto klanje lastne živine, ampak tudi zadržujemo klanje zadruške živine. Zborovanje se je končalo z ginljivo farbarijo, da ima v kmetijski družbi danes kmetovalec prvo besedo, med tem ko v resnici nima kmet v kmetijski družbi nobene besede, ampak le duhovnik. Kakor v deželnem zboru je tudi v kmetijski družbi kmet brez pravice. Če je s tem zadovoljen, pa naj mu bo.

+ Zakaj se Madžari približujejo Rusiji? Zagrebško »Narodno Jedinstvo« priobćuje iz Budimpešte zanimiv dopis pod naslovom »Madžarski obćupanci«. V tem dopisu je posebno interesanten odstavek, ki pojasnjuje vzroke, kaj je napotilo madžarske opozicionalce, da so jeli iskati prijateljskih stikov z Rusijo. Dotični odstavek slove tako-le: »Znano je, da so se v vrstah madžarske opozicije pojavili glasovi za nov kurz — rusofilski in da se nekateri opozicionalci pripravljajo na obisk v Petrogradu. Poznam nekatere izmed teh frondierjev proti politiki trozveze. Njihova argumentacija je ta-le: »Ni prav nobenega dvoma več, da Nemčija ne vodi odkritosrčne politike. V trenutku, ko se bo treba odločiti za to, ali se naj tudi ona zaplete v usodepolno vojno s trojnim sporazumom, da reši svojo zavezništvo in trozvezo, bo ona to zavezništvo izdala in čuvala svojo kožo ter se bo jela pogajati in se bo končno tudi pogodila z Rusijo na škodo avstro - ogrske monarhije. Madžari so za ta slučaj pripravljeni, da bodo porazdeljeni med Romane, Jugoslovane in Ruse, ali pa bodo ostali s svojo malo kontinentalno državo otočič v okeanu. Zato je treba, da Madžari to pravočasno preprečijo s sporazumom z Rusijo. Ako se jim posreči spremeniti politiko habsburške monarhije v rusofilsko, so s tem rešili tako sebe, kakor državo, ako pa se jim to izjalovi, se bodo z Rusi pogodili za slučaj razdelitve Avstro-Ogrske in bodo na ta način tudi rešeni«... Kakor je razvidno, računajo Madžari za razpadom in razdelitvijo Avstrije. Do razdelitve Avstrije pa bo po njihovem mnenju prišlo zategadelj, ker Nemčija ne bo izpolnila svojih zavezniških dolžnosti, marveč bo raje igrala pod enim klobukom z nasprotniki habsburške monarhije. Tako sodijo Madžari, ki imajo navadno dober nos. A na Dunaju so menda še vedno trdno prepričani o neomajni »nibelunski zvestobi« svoje nemške zaveznice! Samo, da bi ne bilo to usodna zmotna naših državljkov!

+ Javen shod priredi »Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj« v soboto 18. t. m. ob pol 9. zvečer v gostilni pri »Zlatorogu«. Govorniki bodo razpravljali o raznih važnih političnih in gospodarskih vprašanjih. Na ta shod je povabljen zlasti tudi naše narodno žentstvo.

— Seja »Branibora« je v četrtek, dne 16. t. m. ob 8. zvečer v posebni sobi restavracije »Zlatorog«. Vsi gg. odborniki so nujno vabljeni, da se te seje zanesljivo udeležijo.

— Društveni izlet. »Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj« priredi v nedeljo 19. t. m. popoldne izlet preko Golovca na Lavro. Povabljeni so, da se izleta udeležijo, društveniki s svojimi rodbinami in vsi prijatelji društva. Zbirališče je ob pol 2. popoldne na Sv. Jakobu trgu. V slučaju neugodnega vremena izlet seveda odpade.

— Otroci nadvojvode Ernesta. Poročali smo pred kratkim, da so bili pri ljubljanskem sodišču zaslžani inšpektor užitninskega zakupa g. Valentinčič, vpokojeni policjaki ko-

misar g. Robida in vladni svetnik profesor dr. plem. Valenta, da bi izpovedali o poroki nadvojvode Ernesta z Lavro Skubličevno poznejšo baronico Wallburg, čije otroci hočejo sedaj sodno dognati, da so zakonski in imajo pravico do nadvojvodove zapuščine. V tej stvari je bil zaslžan tudi ljubljanski hišni posestnik 75letni g. Franc Piškur. Ta je izpovedal, da je takratni vojaški kurat Zamejec zahajal v njegovo gostilno. Nekega dne je prišel Zamejec s svojim ministrantom, infanteristom Neugebauerjem v to krčmo in rekel: danes smo njega visokost nadvojvodo poročili. Obenem je Zamejec daroval 20 K za pijačo zbranim gostom. Piškur je tudi izpovedal, da je bilo v Ljubljani obće znano, da ima nadvojvoda iz tega zakona troje otrok.

— Umrl je včeraj popoldne na Erjavčevi cesti 14, hišni posestnik g. Ludovik Eschko v 76. letu svoje starosti. Pogreb bo v petek ob petih popoldne. — V Gradcu je umrl vpokojeni ravnatelj Baltazar Knappitsch, ki je bil dalj časa tudi v Ljubljani profesor.

— Umrla je v soboto v Meranu gospa Fani Mayer, roj. Gallé, soproga veletržca g. Emerika C. Mayerja v Ljubljani. Truplo prepeljejo v Gradec, kjer bo jutri pogreb.

— O odhodu alpincev iz Ljubljane smo dobili notico od zunaj. Dotičniki, ki so jo nam poslali, bi že lahko vedeli, da je Flić — Bovec. Obžalujemo, da se je ta spakedranka pri korekturi prezrla.

Novice iz Idrije. Veliki teden je bilo veliko mrličev, ki so jih pa tako kesno zagrebli, da se je bilo bati, posebno ker imamo že jako toplo vreme. Radi zvonjenja taka zanikrost nikakor ni umestna; ali se pa gotovi organi raje okoli vozijo, mesto službo vrše? — V kratkem dobimo avtomobilno pošto. Splošno vsi želimo, da bi logaški in cerkljanski vozni red popravili. Odhajalo naj bi se zjutraj iz Logatca in Sv. Lucije, prihajalo pa opoldne na obe postaji; popoldne obratno nazaj in zvečer bi prišli vozovi v garažo. Merodajna je pri tem splošna zveza, ne pa lokalne nepotrebe; vendar smo prepričani, da bo tržaško ravnateljstvo s svojimi predpotopnimi nazori tako srednjeveško zvezo določilo, kakor smo jo dozdaj imeli. — Oswald je odjlenjal! Na naši obrtni šoli je učiteljstvo dobro od ure plaćano; ker je pa v proračunu še nekaj ostalo, so prosili naj se jim še to porazdeli, a Oswald je grozil, da se pritoži. Njegovi hudomušni kolegi so pa namerno spoznali; nalašč so glasovali za veronauk in Oswald je bil zadovoljen. Ni mu bilo ne za pouk in ne za denar, temveč za lastno bisago.

Iz Idrije se nam poroča: Na velikonočni ponedeljek se je peljala rodbina lekarnarja Pirca in pharm. Hočevarja stukašnjim voznikom Blajem na izlet na Vrhniko. Ko so srečno dospeli malone do sredi Zale se je voz mahoma zadel ob telegrafski drog ter se prevrnil. Razven lahkih telesnih poškodb se ni pripetila nobena nesreća. Vendar nas ta slučaj ponovno spomni škandalozne ceste.

Ločni prijatelj. Javnosti dobro znana najbolj nevarna vlomica — sedanjega časa Ivan Pavlič in Leopold Jereb, ki sta dobila večletno ječo, — med tem pa se je pokazalo, da imata tudi pri ljubljanski državni policiji zvestega prijatelja v osebi stražnika Mandiča, za kar sta poleg tega dobila tudi prva dva naknadno »nagrada« za znova jim dokazane vleme, — se v kratkem ločijo. Da trifolij zopet ne napravi nov načrt, je oblast preskrbela, da niti dva ne bodeta skupaj. Pavliča bodo namreč izročili v gradsko kaznilnico, Jereba v mariborsko, Mandič pa bode sameval v Ljubljani. Tako bode »trozvezi« presekana nit obćevanja za več let, pošteno prebivalstvo pa rešeno tega nevarnega človeškega izvzrka.

S ceste. Snoci je šel Trpinčev hlapec s Tržaške ceste v Šiško po pivo. Ko je pivo naložil, je konje pustil na cesti, on sam pa šel nazaj v zalogo. Med tem pa pride po cesti nek avtomobil, katerega sta se konja vstrašila ter s pivom vred zdrinjala proti Ljubljani po Marije Terezije cesti, kjer sta zavila na Bleiweisovo od tam pa na Tržaško cesto naravnost domov. Nesreće se pri tem ni pripetilo nobene, tembolj pa sreća za Trpinčeve goste, ker je bilo pivo, ko sta konja pridrvila domov, ravno pošlo.

Modra miška, zelo razposajena burka v štirih delih, ki je te praznike v kinematografu »Ideal« mnogobrojne obiskovalce žlahtno zabavala, ponavlja se še do vštetega petka vsaki dan ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. Poleg tega še najnovejši Pathé žurnal. V soboto »Angelček«, veseloigra v štirih delih z Asto Nielsen.

si ti sroviwa zrolii gvarstvom in 2. jugoslovinske Botu imeta Jmima

Društvena naznanila.

III. Slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani leta 1914. Seja finanćnega odbeska se vrši jutri v četrtek ob 8. zvečer v zvezni sobi v »Narodnem domu«.

»Sokol I.« ima jutri v četrtek, 16. aprila ob četrt na 9. zvečer v društvenih prostorih predavanje. Govori br. dr. Fux o »organizaciji v českem Sokolstvu«. Članstvo in prijatelji Sokolstva so vabljeni k obćni udeležbi.

Društvo za zgradbo Sokolskega doma Sokola II. priredi dne 3. maja veliko II. pomladansko veselico na »Osojah« na Gradu. Na sporedu bodo razven godbe, srećolova, šaljive pošte, tudi razne telovadne točke, ki jih bodo izvajali telovadci in telovadkinje Sokola II. Opozarjamo tedaj sokolstvo na naklonjeno obćinstvo, da naj ne pozabi 3. maja posetiti te prireditve, ker bo nudila vsakomur, ki bo to posetil mnogo užitka in zabave. — Vrt bode krasno z narodnimi zastavami ozaljšan in električno razsvetljen.

Prosveta.

Zadnja operna predstava. Zaradi bolelosti gospe M. de Strozijeve se poje danes zvečer namesto opere »Bohème« velika Gounodova opera »Faust«. V vlogi Margarete gostuje gospa Milena pl. Sughova. Naslovno vlogo poje gosp. T. Lowczyński, Me-fista gosp. Križaj, Valentina gosp. Kondracki, Siebela gđc. Žličarjeva, Marto gđc. Valentijeva, Brandnerja gosp. Perenćević. Dirigira gosp. Hrazdira. Ker je nocoj zadnja operna predstava, s katero se dostojno in umetniško zaključijo gledališka sezona ter se obenem poslovi de Ljubljane člani hrvatske opere, se je nadejati prav animiranega večera.

Baron Trenk. Včeraj se je pričelo zadnje gostovanje hrvatske opere. Peli so opereto, ki jo je zložil ravnatelj zagrebške opere gosp. Srećko Albini. Libreto je spisala znana dunajska libretovska tvrdka A. M. Willner in R. Bodansky. Gospoda avtorja vesta o Hrvatih prilično to, da plešejo kolo, ki ga pa na Dunaju ne zna jo plesati, ne naučiti, in da je med njimi mnogo pandurjev in še več hajdukov, ki so vsi skupaj enaki in se med seboj bratijo. Bolj znano jima je življenje na dvoru. Novega pa nista spravila na oder prav ničesar, ne na tej, ne na oni strani. Glasba kaže prav dobrega kapelnika, ki se spozna na instrumentacijo in orkestrira večje in z rutino. Melodioznosti se pozna hrvatska in madžarska pesem in dunajska godba. Igralci so bili dobri. Nekateri dvospevi in manjši ensembli so bili glasovno slabo pri moči. Med solisti zaslužit, da ju omenjamo na prvem mestu, gospa Polakova in g. Jastrzebski. Vloga prve se plete nekje med opereto in opero. Hvaležna ni ne na resno, ne na veselo plat, pa v rokah gospe Polakove se je dala vendar ugodno gledati in poslušati. Gosp. Jastrzebski je bil prav junaški polkovnik pandurske čete. Pel je dobro in igral tudi. Pravo veselje večera pa je bil gosp. Grund. Kjer se je pokazal on, je napravilo dejanje ne-nudoma velik in izdaten korak naprej. S svojim solničnim humorjem je razvedril gledališče in obudil in ožil pozornost za vsebino, ki se je vlekla sicer počasi naprej, ne da bi dramila in povzročila kakršnokoli pričakovanje. Gospodična Micika Žličarjeva zasluži prav prijazno besedo od strani godrnjavega kritika. Bila je vesela v petju in igri, skočna in lahka. Omeniti treba še gospoda Tošo Lesića in večno mlado se čutečo Kornelijo Stecher, ki jo je igrala g. Anika Haimannova. Opereta je trajala od 8. zvečer pa prilično do polnoći. Peli in igrali so, kar je bilo mogoče složno in brez slehernih krajsav. Odmori so bili dolgi. Na plakatu je nastavljen konec na pol 11. ponoći, kar bi popolnoma zadostovalo, zavlekel se je pa za dobro uro in še več. Ta predstava bi bila kvećjemu za same strokovnjake, ki hočejo vse delo od kraja do konca pretehtati in presoditi. Za tiste, ki se hodijo k opereti zabavati, niso operetne predstave od osmih do polnoći. Človek je truden in pozabi in prezre še tisto, kar je v delu boljšega. Dirigiral je gospod komponist sam. Ko se je pokazal, in tudi po Ouveruri ga je obćinstvo prijazno pozdravljalo s ploskanjem. Orkester je bil primeren, hiša dobro obiskana, vendar ne razprodana. Hrvatski kostumi so bili lepi.

Umetnost.

Za »Ojlkine« koncerte je »Glas-bena Matica« izdala prav lično, 30 strani obsegajočo knjižico. Ta obse-za slike skladatelja Sattnerja, pesnika Gregorčiča, ilustracije k »Ojlk« od A. Koželja, slike koncertne pevke gospe Hermsdorffove in opernega

pevca gosp. Levarja in spise »Kako je nastala pesnitev »Ojki« po podatkih notarja I. Gruntarja, meditacijo »Himna miru« od dr. Opeke, vodilne misli skladbe in tematično analizo kantate z notami itd. Knjižico vsem obiskovalcem koncertov najtopleje priporočamo. Dobiva se za 20 vin. pri prodaji vstopnic.

Razne stvari.

* **Neznana drama Tolstega.** Iz Petrograda poročajo: V knjižnici na Jasni Poljani so našli dozdaj nepoznano dramo grofa Tolstega.

* **Velika tatvina v hotelu.** Iz Rima poročajo: V hotelu »Central« je dne 14. aprila ponoči ukradel nepoznan tat odvetniku Onofriju 5000 lir in vse njegove dragocenosti.

* **Madame Caillaux.** Preiskava proti madame Caillaux bo ta teden končana. Obdolženko bodo še preiskali glede njenega duševnega stanja.

* **Oporoka srbskega milijonarja.** Iz Belgrade poročajo: Tukašnji milijonar Ljuba Krzmarović je zapustil v svoji oporoki vojnomu ministru armadne svrhe štiri milijone dinarjev.

* **Univerzitetni profesor pobegnili.** Iz Petrograda poročajo: Profesor na kazanski univerzi Merešovski je pobegnili. Osumljen je, da je izvršil grozne okrutnosti na tridesetih majhnih deklicah. Ves Kazan je razburjen.

* **Proces proti grofici Tiepolo.** Proces proti grofici Tiepolo, ki je ustrelila slugo svojega soproga, je bil odgojen do 29. aprila. Proces so odgodili, ker so sodni zdravniki konstatirali, da ima grofica histerične in epileptične napade.

* **Železniška nesreča.** Iz Londona poročajo: Na progi Edinburg-Aberdeen je zavozil brzovlak z vso hitrostjo v tovorno lokomotivo. Oba stroja sta se razbila. Trije vozovi so se prevrnil. Strojevodja in kurjač tovrne lokomotive sta bila usmrčena, devet oseb pa težko ranjenih.

* **Od strahu umrl.** Tehnik Forest, ki je znan vsled svojih spisov o eksplozijskih motorjih, je napravil predvčerajšnjim v Monte Carlo poskuse z motornim čolnom »Gazelle«, ko je čoln zadel ob pristanišni zid. Forest se je tako prestrašil, da ga je zadel mrtvoud in je bil takoj mrtev.

* **Ostanki ponesrečene ladje.** Iz St. Johnsa v Novi Fundlandiji poročajo: Kapitan parnika Bloodhound poroča, da je 80 milj južno od Rta Race našel velike množine ostankov neke ladje in mnogo trupel. Najbrže so ostanki ponesrečenega parnika Southerncross.

* **Usmrčeni morilci.** Iz Novega Jorka poročajo: Oni štiri počestni roparji, ki so pred dvema letoma umorili hazardista Rosenthala ter bili zaradi tega k smrti obsojeni, so bili predvčerajšnjim dopoldne v Sing Sing ječe na električnem stolu usmrčeni.

* **Grozen čin indijskega oficirskega sluga.** Iz Pešavara poročajo: Oficirski sluga Rahsud, ki je bil dodeljen političnemu agentu majorju Doddu v Quaziristanu, je dne 12. aprila zvečer obstrelil majorja in nekega drugega oficirja ter nato ustrelil nekega angleškega artiljerijskega oficirja in dva druga oficirja.

* **Strahno maščevanje.** Iz Monakovega poročajo: V Aiblinger Auen stoji mala hiša Sennerja, v kateri stanuje s svojo ženo in svojimi štirimi otroci v starosti dveh do petih let. Ko sta šla mož in žena na veliko nedeljo v cerkev, je nekdo iz maščevanja zažgal hišo. Hiša je zgorela, zgoreli pa so tudi otroci.

* **Mednarodni kongres plesnih učiteljev proti Furlani.** Iz Pariza poročajo: Pri mednarodnem kongresu plesnih učiteljev ni našla Furlana mnogo milosti, vendar pa še niso izrekli definitivne smrtne obsodbe nad tem beneškim plesom. Kongres se je navduševal za kitajski ples, ta - tao. In prav lahko se zgodi, da bomo prihodnjo zimo plesali ta - tao.

* **Avtomobilska nesreča.** Iz Budimpešte poročajo: Dne 14. aprila ponoči je zadel avtomobil veleposelnika Julija Mileha ob neki kmečki voz. Avtomobil se je prevrnil in vsi, ki so bili v avtomobilu, so padli v občestni jarek. Mileh se je ubil, njegov šofer umira, Milehova soproga in njegova oba otroka, kakor tudi dojilja so težko ranjeni.

* **Eksplozija petroleja.** Iz Bicső Szent Martona poročajo: V Magyar-Sarosu je dne 13. aprila zvečer na posestvu grofa Mihaela Karolyija blizu državnih petrolejskih izvirov eksplozirala petrolej. Detonacijo so slišali pet kilometrov daleč v okolici. Kmalu nato so izbruhnili na drugih krajih ogromni plameni iz zemlje. 160 orolov je v ognju. Več poslopij je že zgorelo. Potok Saros je izpremenil svojo smer.

* **Demonstracije proti škofu.** Iz Catanzara poročajo: Na veliko nedeljo se je zbrala velika množica ljudi pred stolno cerkvijo ter demon-

strirala proti škofu, ki se je ravno pripravil k maši. Množica je vpila: Proč s škofom! ter mu dejansko grozila. Škof ni mogel maše brati. Cerkve so zaprli. Ljudstvo se je uprlo, ker je hotel škof omejiti številne procesije in druge praznovorne navade. slali:

* **Lord Douglas na begu.** Iz Londona poročajo: Veliko senzacija vzbujala dejstvo, da je bil na veliko nedeljo aretiran romanopisec Crossland, ki je osumljen, da se je z lordom Douglasom zarotil, da obdolži kritika Roberta Baldvina Ross raznih pregreškov proti pravosti ter predlaga, naj ga državno pravdnštvo kaznuje. Lord Douglas, ki bi moral biti tudi aretiran, je pobegnili na Francosko. Crossland so izpustili proti jamščini 10.000 kron.

* **Aviatika na univerzi.** Iz Novega Jorka poročajo: Ameriška Yale-univerza je sprejela aviatiko kot oficijalen učni predmet v svoj učni red. Pod vodstvom profesorja Breckenridgeja se bodo vršila redna predavanja in vaje v konstrukciji aeroplanov. Ker se je industrija aeroplanov v Ameriki zelo razvila, je vedno večje povpraševanje po inženirjih in tehnikih, ki bi se bavili specialno s problemi aviatike. Število vsaj aeroplanov cenijo na 10.000, ki so vredni do 400 milijonov kron.

* **Prvi dalmatinski zrakoplovec.** Iz Sibenika poročajo: V Splitu rojeni zrakoplovec Ignacij Bulimbašić je izvršil te dni na Francoskem več poletov, pri katerih je jako dobro posnemal Pegoudove looping the loop. Mladi zrakoplovec, ki je bil Blieriotov učenec, je še pred kratkim delal v Ameriki v tovarni za železo. Njegov ideal je bila aviatika. Končno si je toliko prihranil, da si je kupil Blieriotov aparat ter absolviral šestmesečni aviatični kurz v Parizu. Kakor smo že poročali, pride Bulimbašić tudi v Ljubljano.

* **Bogat krošnjar.** Iz Lvova poročajo: Tu se je dogodila originalna epizoda. Neke dama je hotela darovati nekemu krošnjarju z vžgalicami deset vinarjev, ne da bi vzela vžgalice. Vsled tega se je krošnjar tako zelo razljutil, da je začel damo zmerjati ter naposled izjavil, da je gotovo bogatejši nego ona. Vsled tega prizora se je seveda zbralo mnogo ljudi. Krošnjarja so odvedli na policijo. Menili so, da je blazen. Toda mož je iz zrajce potegnil vrečko, v kateri je imel za 66.000 kron bankovcev. Bogati krošnjar izvršuje svojo kupčijo že več let na istem prostoru in je živel zelo siromahno.

* **Drag minister.** Iz Budimpešte poročajo: Parlamentarne velikončne praznike uporabljajo naši politični raziskovalci v to, da studirajo proračun. Tako so tudi dognali, da je najdražji minister ne samo Ogrske, marveč tudi avstrijske državne polovice minister a latere baron Stefan Burian. Ta državnik dobiva na leto 72.000 kron. V tej vsoti figurira 48.000 kron v reprezentacijske svrhe, vsota, kakršne še noben minister pred njim ni dobival. Ker pa minister skoraj nikdar ne reprezentira niti na Dunaju niti v Budimpešti, ker je navadno vedno na potu med Dunajem in Budimpešto — za kar seveda dobiva povrnjene potne stroške — so dohodki tega ministra pač precej visoki. Baron Burian si je izbral pa tudi dobrega tasta, namreč barona Fejervarya, ki mu je pripomogel do tako lepe kariere.

* **Princezinja človekoljubnosti.** Pred kratkim naj bi gostoval v gledališču »Montnaie« v Bruslju saški komorni pevec Perron iz Draždan. Peti bi moral Jochanaana v Straussovi »Salome«, toda ni pel. Perron je zbolel. Prehladil se je v Bruslju in prebil večino časa, ko je bil v Bruslju, v hotelu v postelji. Naenkrat je nekdo potkal na vrata in vstopila je neka dama. Visoka, precej debela, moderno oblečena, parfumirana, je prišla k postelji ter podala pevcu roko: »Kako se vam godi, dragi Perron?« Odgrnila je pajčolan in — »Visokost!« je vzkliznil Perron, ki je videl, da stoji pred njim gospa Toselijeve, prejšnja grofica Montignosa, nekdanja saška princezinja Lujiza, s katero se je poznal še iz Draždan. »Hočem izvedeti kaj draždanskih novic,« je rekla obiskovalka, »morate mi kaj povedati!« Ni čakala povabila, marveč sedla na stol poleg postelje ter poizvedovala po draždanskih novicah. Odkar se je ločila od Toselijeve, živi Lujiza v Bruslju. Živi v predmestju Ixelles, kjer živi precej skromno življenje pozabljenih bivše princezinje.

* **Žrtve svojega poklica.** Iz Krakova poročajo: Univerzitetni profesor in primarij v splošni bolnišnici dr. Stanislaw Droba je na tragičen način umrl kot žrtev svojega poklica. Na oddelek dr. Droba so pripeljali kmeta, ki je zbolel na smrkvosti. Profesor Droba je zelo natančno študiral slučaj ter povabil iz Moskve žvinozdravnika Moselnewicza, ki je izumil serum proti smrkvosti. S tem

serumom so zdravili kmeta, čegar bolezen se je tudi nekoliko zboljšala. V torek preteklega tedna se je dr. Droba počutil zelo slabega. Kmalu je dobil vročico. Dr. Droba je sam konstatiral, da ima akutno smrkvost. Dr. Droba prav nič ni dvomil, da mora umreti. Odredil je tudi vse potrebno ter ukazal, naj se njegovo truplo po smrti položi v krsto, obloženo s šoto. Ta krsta naj se dene v kovinasto krsto, ki naj se takoj zacini. Ko se je profesor še boril s smrtjo, so prinesli obe krsti. Včeraj ponoči je profesor umrl. Dognali so, da je dobil omenjeni kmet bolezen od svojega brata, ki je sluga v tukašnjem vojaškem skladišču. Tam so krtili mačke z mesom konj, ki so bili najbrže bolni. Tudi neki drug pacient, ki je zbolel na črnih kozah, je umrl na smrkvosti.

* **Grozeča stavka železničarjev v Italiji.** Iz Milana poročajo: Centralni akcijski komite organiziranih železničarjev, ki ima svoj sedež v Anconi, sporoča, da je vse pripravil, da more proklamirati generalno stavko vseh italijanskih železničarjev v slučaju, če bi se pogajanja ponesrečila. V ponedeljek so došla iz Rima poročila, da je minister za javna dela že ugodil nekaterim zahtevam železničarjev. Dozda pa centralni akcijski komite še ni dobil nikakoršnega uradnega obvestila. Vlada je vse pripravila za slučaj stavke, da vzdrži promet, ki je ravno zdaj zelo velik. V to svrhu so bile na vseh večjih križiščih konsignirane garnizije. Kakor poročajo iz Ancone, je pripravljenih 600 mož moštva križarice »San Marco«, ki je ravno tam zasidrana. 89. pehotni polk, ki je odšel iz Genove k večjim vajam v okolico Bussale, se je vrnil v Genovo, da je za slučaj stavke na razpolaganje. Poveljnik vojaškega distrikta Bologna je ukazal vojaškim poveljnikom svojega distrikta, naj imajo pripravljene svoje čete za eventualno uporabo v železniški službi. Sindikalisti so imeli v velikonočnih praznikih več sto zborovanj, na katerih so pozivali železničarje, naj bodo pripravljeni na generalno stavko. Vlada namerava v slučaju vojne uporabiti vojno mornarico.

* **Spomin na obešence.** Bilo je pred 49 leti in cvetni petek je bil, ko so častili tajnostno Mamko božjo pri frančiškanih, katero pa so od takrat prenesli za veliki altar. Vsa Ljubljana je vedela, da bo go ta dan na Gradu obesili zločinca, nekega Vipavca, ki je ubil svojo mater v vinogradu s kolum. Tudi prvošolci, paglavci so to vedeli, ko so morali zjutraj ob 7. v šolo, da gredo ob 1/4 na 8. k vsakdanji šolski maši k sv. Florijanu. Ta nesrečni cvetni petek pa sv. Florijan ni dobil svoje časti. Šolarčke je odneslo po Rehri in mimo Osjoj za šance, tja kjer se sprehajajo danes parčki po Regalijevem gaju. Tam so stale že pripravljene vislice. Niso bile sicer take, kakor smo jih videli naslikane po raznih knjigah s počeznim tramom, in vendar so bile dosti grozne videti. Pokonci je stal kol, ki je imel na gornjem koncu pritrjeno kolo, čez katero je tekla tanka, pa močna vrva. Na tej vrvi je bil pritrjen kavelj, pod in za stopnjico, ki je stala pred vešali, pa je bilo pritrjeno drugo, večje kolo z ročnico in na tem kolesu je bila pritrjena vrva, primeroma kratka, nam vsem pa tem bolj grozna, ker je imela zanjko. Kol je imel na zgornjem koncu na strani zabito močno kljuko. Okrog teh vešal je stala razpostavljena cela stotnja špičkarjev, tako da radovedno ljudstvo, ki se ga je kar trlo, ni moglo v bližino. Vojaki so imeli nasajene bajonete in so gledali mrko pred se v sredo prostora, kjer je korakal rabelj gori in doli, oblečen v frak in z belimi rokavicami na rokah. Zraven njega je stal z zavihanimi rokavi njegov pomočnik, po rodu Krakovčan. Točno ob 7. zjutraj se je pripeljala stara kočija s parom konj pred vešala. Izstopil je kot prvi debel frančiškan, potem sta se pokazala dva orožnika z dolgimi nasajenimi bajonetmi. Nato smo videli zločinca. Bil je dolg in suh, k večjemu 26 let star, v jetniški raševini in gologlav. Roke je imel zvezane kakor bi molil in palci so bili še posebej zvezani. Orožnika sta ga prišla in moža, ki je bil že itak bolj mrtev kakor živ, s silo potegnili iz voza, da se je opotekel. Med množico si slišal takrat pomilovalne besede, ki jih ljudska duša ne odreče niti velikemu zločincu. Govorilo se je tudi, da ga je prišel prejšnji večer obiskat njegov brat iz Vipave, da se še enkrat poslovijo od morilca matere. Med tem sta privlekla orožnika obsojenca pod vešala, saj hoditi že itak ni mogel več. Omenjeni Krakovčan, ki je bil konjedski hlapec, je spravil zločinca pod vešala. Zataknil mu je kavelj pod jermen in ga dvignil na stopnico. V tem trenutku mu je rabelj položil vrvo okrog vratu, tag lo pritržil na kljuko,

tako da je bil tesno pritisnjen na kol. Začela se je molitev. Pomočnik mu je zadržal zanjko okrog nog in na rabeljevo znamenje zavrtel spodnje kolo, da je delinkvent visel v zraku ter bil popolnoma iztegnjen. Tedaj je stopil rabelj k njemu in mu sklonil glavo. Dvakrat je justificirani skomiznil z rameni. Potem je bila ceremonija končana in zadoščeno je bilo pravici. Popoldne ob 5. je izkopal pomočnik jamo pred vešali in ob 7. zvečer so položili obešence v to jamo, ki jo je frančiškan poškropil, nad nesrečnim obešencem pa je opravil še molitve. Tudi tega so bili priče šolarčki, katerim niti stroga kazen kateheta Marna, da so morali ostati čez poldan brez kosila v šoli, ni mogla zabraniti, da bi ne bili zasledovali, kaj se bo z obešencem nadalje zgodilo.

* **Pri osebah z oslabiljenim delovanjem srca** napravi kupica prirodne »Franc Jožefove« grenčice, vsak dan zavžite, lahko telesno odvajanje brez napora. Dr. K. Emmert, profesor drž. medicine na vseučilišču v Bernu, je dognal, da Franc Jožefova voda nikakor ni neprijetne slasti ter milo in zanesljivo delujoče odvajilo, ki se tudi dalj časa zapored lahko rabi brez škode. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Telefonska in brzojavna poročila.

Delegacije.

Dunaj, 15. aprila. Dunajski in budimpeštanski uradni listi priobčujejo cesarjeva lastnoročna pisma, s katerimi se sklicujeta delegaciji za 28. t. m. v Budimpešto.

Dr. Žolgar sekijski šef.

Dunaj, 15. aprila. Cesar je podelil dvornemu svetniku dr. Ivanu Žolgarju naslov in značaj sekijskega šefa. Sekijski šef dr. Žolgar je štajerski Slovenec in eden najmlajših sekijskih šefov. Priznan je kot avtoriteta v državnopravnih vprašanjih ter je načelnik državnopravnega departementa v ministrskem prezidiju. Dr. Žolgar je tudi privatni docent na dunajskem vseučilišču. Imenovanje dr. Žolgarja je vzbudilo v političnih krogih odkrito zadoščenje.

Nadomestne volitve za dr. Šviho.

Praga, 15. aprila. Nadomestna volitev za dr. Šviho je razpisana za 28. maj, eventualna ožja volitev se vrši 4. junija.

Zahteve Čehov na Nižjeavstrijskem.

Praga, 15. aprila. Klub čeških državnih uradnikov priobčuje poziv, ki zahteva za dunajske Čehsledece: 1. Čehom se mora dati v centralni upravi Nižje Avstrije in v nižjeavstrijskih okrajnih zastopih zastopstvo, ki odgovarja njihovu številu, 2. za otroke čeških uradnikov na Dunaju se morajo ustanoviti ljudske, meščanske in srednje šole.

Sestanek v Opatiji.

Opatija, 15. aprila. Danes ob 10. dopoldne se je vršila prva konferenca med italijanskim in avstrijskim zunanjim ministrom. Konferenca je trajala dve uri ter se popoldne nadaljuje. Popoldne sprejme di San Giuliano tudi zastopnike mednarodnega časopisja. Dopoldne je dospel v Opatijo prvi sekijski šef zunanjega ministrstva baron Mauhio.

Opatija, 15. aprila. Splošno pozornost vzbujata sprejem italijanskega ministra s strani opatijskega župana Stangerja. Ko je dospel di San Giuliano v hotel »Stephanie«, ga je župan Stanger pozdravil v hrvaškem jeziku ter izrazil v imenu hrvaškega naroda svoje veselje nad posetom velikega italijanskega državnika, želeč mu, da bi se čutil na hrvaški Rivijeri srečnega in zadovoljnega. Končal je svoj nagovor v italijanskem jeziku. Hrvatski nagovor župana Stangerja je vzbudil splošno senzacijo.

Demonstracije proti nemškemu gledališču v Osjeku.

Osijek, 15. aprila. Tu sem je došla nemška gledališka družba Popp in nameravala prirediti ciklus predstav. Včeraj je bila prva predstava. Gledališče je bilo natlačeno polno. Toda komaj se je dvignil zastor, so jela z vseh strani leteti na oder gnila jajca. Dijaštvo je jelo žvižgati, ropotati in kričati: »Abcug Nemci, v Osjeku ne maramo nemških predstav!« Predstava se seveda ni mogla vršiti. V gledališče je došla policija, ki je z velikim trudom izpraznila poslopje. Zunaj so se protinemške demonstracije nadaljevale. Množica je pela »Liepo našo domovino« in razne druge slovanske himne. Ko so demonstranti došli do madžarske šole, so jo bombardirali s kamenjem in po-

bili na nji vse šipe. Policija je aretirala 16 oseb.

Stavka železničarjev v Italiji.

Rim, 15. aprila. Italijanska vlada je odredila obširne vojaške priprave za slučaj stavke železničarjev, ki bo najbrže izbruhnili jutri popolnoči. Vojaštvo je konsignirano in mornarica je pripravljena, da v slučaju potrebe izkrca detašmaje, ki naj bi oskrbovali najnujnejši poštni in železniški promet. Posebni oddelki bodo stražili tudi vodovode in plinarne.

Rim, 15. aprila. V Neapolju je zbrana cela eskadra ter pripravljena, izkrcati moštvo. Vsi vojak, ki so bili na dopustu, so bili zopet vpoklicani. Železniške proge in vse večje kolodvore straži že danes vojaštvo.

Ruski delavci.

Petrograd, 15. aprila. V tukašnjih krogih se zatrjuje, da se pripravila delavstvo povodom obletnice dogodkov v rudokopih ob Leni na revolucionarne demonstracije. Policija je izvršila več hišnih preiskav ter aretirala mnogo oseb. V Petrogradu vlada velikansko razburjenje.

Japonska.

Tokio, 15. aprila. Grof Okuma je prevzel sestavo novega kabineta.

Mehika in Zedinjene države.

New York, 15. aprila. Mehikanske čete so aretirale v Tampicu več izkrancanih severoameriških vojakov. Na zahtevo Zedinjenih držav so te vojake sicer zopet izpustili, branijo se pa dati zadoščenje razžaljeni zastavi Zedinjenih držav.

New York, 15. aprila. Vlada Zedinjenih držav je sklenila staviti mehiškemu predsedniku Huerti ultimatum. Zedinjene države zahtevajo, da da mehiškansko vojaštvo pred mestom Tampico ležečim ameriškim vojnim ladjam salut 21 strelav, sicer mora začeti admiral Mayo, poveljnik severoameriških vojnih ladij, z bombardiranjem mesta in obeh v pristanišču se nahajajočih mehiških vojnih ladij. Vojne ladje pred Veracruzom naj bi takoj izkrcale vojaštvo in zasedle mesto.

Pariz, 15. aprila. »Temps« poroča iz New Yorka: Mehikanski kabinet je sklenil zavrniti zahtevo Zedinjenih držav po salutu, Zedinjene države vztrajajo na svojem sklepu, zdi se pa, da se bombardiranje mesta Tampico še ne bo pričelo.

New York, 15. aprila. Baje je državni tajnik v zunanjem uradu, Bryan, odločen, da odstopi, če bi predsednik Wilson vztrajal na zahtevi po oboroženi intervenciji v Mehiki.

Washington, 15. aprila. Vlada je odredila, da se zbere cela atlantska vojna flota pred mestom Tampico. Enaindvajset vojnih ladij je že na poti tja. Posebna transportna ladja vozi 800 mož inanterije, ki se bodo v slučaju potrebe izkrcali. Pogajanja s Huerto še niso prekinjena, vendar vztraja severoameriška vlada pri svoji zahtevi po zadoščenju za ameriško zastavo.

Dogodki na Balkanu.

Orijske železnice.

Belgrad, 15. aprila. »Politika« poroča iz Carigrada: Belgradski ravnatelj franko - srbske banke je dospel sem, da se pogaja z družbo Orijskih železnic zaradi prevzetja teh železnic. Ista banka je baje tudi posredovala novo srbsko posojilo 300 milijonov.

Jadranska železnica.

Milan, 15. aprila. Italijanski trgovci in industrialci so se obrnili do zunanjega ministra San Giuliana s prošnjo, da naj pospeši rešitev vprašanja srbskega koridora za Jadransko železnico, ker le tako morejo srbski trgovci računati na izvoz na Balkan. Marki di San Giuliano je odgovoril v posebni noti, da se bo zavzel za hitro rešitev tega vprašanja.

Albanija.

London, 15. aprila. »Times« poročajo, da bo izdal knez Viljem albanski prihodnje dni proklamacijo, s katero se bo proglasil za albanskega kralja.

Drač, 15. aprila. Pri Dardi in Hočisti je prišlo do novih krvavih bojov med Epirci in albanskim orožništvom.

Drač, 15. aprila. Iz Epira prihaja le malo vesti. Uradno se razglša, da bodo priprave za albansko milico v 2-3 mesecih končane, nakar se bo postavil knez Viljem osebo na čelo albanske armade, da udari na jug, če bi bilo treba izvesti pacifikacijo z oboroženo silo.

Drač, 15. aprila. Epirci se zbirajo pri Biglisti. Dobili so ojačenja in imajo očitno namen nadaljevati boje.

Vojaška službena doba v Srbiji.

Belgrad, 15. aprila. Vojno ministarstvo je izdelalo načrt za znižanje

dveletne vojaške službene dobe na eno leto.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 15. aprila. V snočni seji bolgarskega sobranja je prišlo med Gesovisti in vladnimi strankami do hudega prepira in do tumultov. Seja je bila prekinjena.

Sofija, 15. aprila. Državno sodišče, ki vodi proces proti stambulovskičnim ministrom, je zavrnila vse predloge za odgoditev procesa in vse ugovore proti kompetenci. Proces se bo po pravoslavnih praznikih nadaljeval.

Bolgarski tobak.

Sofija, 15. aprila. Prepoved izvoza neasortiranega tobaka iz Bolgarske je vzbudila sum, da hoče Bolgarska uvesti tobaki monopol. Vlada tega nikakor ne namerava. Sedanji režim se bo vzdržal, pač pa se bo davek na tobak povišal.

Stavke v novi Grški.

Solun, 15. aprila. Po uradnih podatkih stavka v Kavali 15.000, v Drami 4000, v Pravištu 4000 in v Solunu 3000 tobačnih delavcev. Prišlo je tudi do krvavih izgrediv.

Turško posojilo.

Carigrad, 15. aprila. Djavid beg je dobil pooblastilo, da podpiše v Parizu turško posojilo v znesku 35.200.000 turških funtov po 5%. Od tega posojila pa se izplača takoj samo 22 milijonov.

Gospodarstvo.

— Monopoli za bosanske cigarete v inozemstvu. Iz Budimpešte poročajo: Kreditni zavod je skupno z Wiener Bankvereinom in »Bosansko deželno banko« dobil izključno pravico za prodajanje bosansko-hercegovinskih cigaret v inozemstvu. Pri tem je udeležena tudi »Ogrska splošna kreditna banka«. Konzorcij je dobil monopol za štiri leta. Po poteku tega roka se more podaljšati za nadaljnjih deset let. Konzorcij je ustanovil v Berlinu družbo z omejeno zavezo »Bosnia« in namerava povečati že obstoječo berlinsko tovarno za bosanske cigarete.

— Angleška banka v Srbiji. Iz Belgrada poročajo: V Srbiji nameravajo baje ustanoviti veliko banko z angleškim kapitalom. Akcijski kapital bo baje znašal 50 milijonov dinarjev. Glavni posel te banke bo obstojal v tem, da bo dovoljevala kredit manjšim hranilnicam.

— Zgradba hotelov v Novi Srbiji. Srbski kralj je podpisal ukaz, s katerim se daje srbsko - francoski stavbni družbi koncesijo za gradbo hotelov v Novi Srbiji. Zgradbe morajo biti končane v dveh letih.

— Srbska naročila v Nemčiji. Trasiranje železniške proge Skopje-Bitoli je oddala srbska vlada berlinski tvrdki Berger. Zdaj so sklenili pogodbo za trasiranje proge Bitoli-Resan - Ohrid - Struga - Dihar tudi z rajhovsko - nemško tvrdko Lenz & Ko. Za trasiranje te proge se je pogovarjala tudi skupina angleških kapitalistov. Njeno ponudbo pa niso sprejeli.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo«: Odč. Zofija Korže nabrala v veseli družbi v Medvodah pri razbijanju lonca 3 K 10 vin.

Živeli nabiralci in darovalci!

Slovinci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mnogostanska poraba. Gotovo ni do mačega zdravlila, katero se da tako mnogostansko porabiti, nego »Mollo-vo francosko žganje in sol«, ki je takisto bolešči utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kako to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatoj dobro, da se priliva kopelimi. Steklenica K 2.-. Po poštnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9. V zalozgah po deželi je zahtevati izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

Prečitane časopise v šentjakobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« v društveni sobi, Vožarski pot 4, da jih potem odda ljudem, ki drugače ne pridejo do branja, pa radi bero.

Idealen izdelek ribjega olja

je in ostane že skoro 40 let slav. znana Scottova emulzija iz ribjega olja.

V tej emulziji obseženo najfinije ribje olje se na Scottov način razkroji v majhne kapljice in tako napravi lahko prebavno tudi za oslabljen organizem, da se tako vsak sestavni del tega bogatega živila dobro prebavi. Ako si še predučujemo, da je Scottova emulzija smetanasto sladka, pa lahko razumemo, da ta izdelek rado zavziva staro in mlado. — Biti pa mora pristna Scottova emulzija.

Cena originalni steklenici K 2.50. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vstopilnosti 50 v v pisarnih znamkah dobite od tvrdke SCOTT & BOWNE, d. z. o. z. na Dunaju VII. sklicevaje se na naš list se pošlje: politična od kake lekarnе.

Od danes 14. do petka 17. aprila — 4 dni!

Modra miška!

Z Madgo Lessing!

Največja in najkrasnejša učinkovita veseligrta te sezije! Neprestan bučen smeh! Kinematograf »IDEAL«.

Odolom, ker jim sicer sčasoma zobje porjavje.

Fayeve

pristine sodenske mineralne pastilje so skoraj 3 desetletja preizkušene pri kašlju, hripavosti, kataru sopil itd. 95

Fayeve

pristine sodenske mineralne pastilje — in samo te! — se dobivajo iz znanih, že od nekdaj za zdraviljenje odrejenih občinskih zdravilnih vrelcev št. 3 in 18 kopališča Soden a. Taunus.

Fayeve

pristine sodenske mineralne pastilje morate zahtevati, ako hočete dobiti učinkovite soli imenovanih zdravilnih vrelcev.

Dobivajo se povsod skatlji. po K 1-25.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.

Seydlin

čistilo za zobe

Izdaje O. Seydlin
Stritarjeva ulica 7.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preizkusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustni vod in zobni prašek se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušeno in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro. In ta je: Seydlin.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 15. aprila 1914.

Menjalni smetaji.	Dinar	Stagor
4% majeva renta	82.67	82.85
4 1/2% srebrna renta	86.75	86.95
4% avstr. krona renta	82.90	83.10
4% ogr. krona renta	82.15	82.35
4% kranjsko dež. posojilo	—	89. —
4% k. o. češke dež. banke	95. —	96. —

Srečke.	432. —	442. —
Srečke iz l. 1860 1/2	685. —	695. —
„ tiske	292. —	302. —
„ zemeljske I. izdaje	275. —	285. —
„ II.	239. —	249. —
„ ogrske hipotečne	226.50	236.50
„ dun. komunalne	469. —	479. —
„ avstr. kreditne	474. —	484. —
„ ljubljanske	58. —	64. —
„ avstr. rdeč. križa	51.25	55.25
„ ogr.	29.75	33.75
„ bazilika	25.60	29.60
„ turške	223.25	226.25

Dolnice.	400. —	402. —
Ljubljanske kreditne banke	614.50	615.50
Avstr. kreditnega zavoda	518.50	519.50
Dunajske bančne družbe	100.40	101.40
Južne železnice	709.65	710.65
Državne železnice	837. —	838. —
Alpine-Montan	305. —	307. —
Ceške sladkorne družbe	270.50	271.50
Živnostenske banke	—	—

Valute.	11.38	11.43
Cekini	117.60	117.80
Marke	95.55	95.75
Franki	95. —	95.20
Lire	252.25	253.25
Rublji	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 15. aprila 1914.

Termin.

Pšenica za apr. 1914	za 50 kg	12.59
Pšenica za maj 1914	za 50 kg	12.39
Pšenica za oktober 1914	za 50 kg	11.39
Koruzna za maj 1914	za 50 kg	6.89

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Ura	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
13.	2. pop.	739.4	21.4	sl. jvzh.	pol. oblak.
9. zv.	739.7	15.6	sl. zah.	oblačno	
14.	7. zj.	739.5	9.1	brezvetr.	jasno
2. pop.	737.1	22.0	sr. jvzh.	jasno	
9. zv.	736.2	14.1	brezvetr.	„	
15.	7. zj.	734.7	8.4	„	soparno

Srednja temperatura ponedeljka 14.7° norma 9.3° torka 15.1°, norma 9.5°. Padavina v 24 urah 0.0 mm in 0.0 mm.

Zahvala.

Za vse blage dokaze srčnega sočutja povodom bolezn in smrti naše nepozabne iskreno ljubljene sestre, te, svakinje, gospice

Marije Pečnik

kakor tudi za mnogobrojno časteče spremstvo blage pokojnice izrekamo vsem cenjenim sorodnikom, prijateljem in znancem našo presrečno zahvalo. Osebito pa se iskreno zahvaljujemo gospodu c. kr. poštnemu nadoskrbniku Josipu Floretu, vsemu uradništvu zlasti gosp. kolegijam za mnogoštevilno spremstvo in vsem darovalcem prekrasnih vencev.

LJUBLJANA, 15. aprila 1914.

Žalujoče rodbine Deisinger-Ljubec.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštnem povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 372

Razglednice

umetniške,

in

pokrajinske

se dobe vedno

v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica 7.

Pisalni stroj

nov, se takoj preda za jako nizko ceno. Takoj plačan K 160.—

Vprašanja „poštno ležite pod 1457“.

Za odgovor je priložiti znamko.

Kako se pljučne bolezni, dušiljivi kašelj in naduha lahko popolnoma ozdravijo, sporočim vsakemu razbol. Pošljite frankirano karto za odgovor na go. B. Kolenska, Vrbovice 383 pri Pragi (Češka).

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi 2387

photomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesionirana prodaja strupov v Ljubljani, Selenburgova ulica 5.

Temnica na razpolago. Zunanja naročila z obratno pošto. — Zahtevajte cenike.

Kazensko-pravdni red

z dne 23. maja 1873 št. 119 državnega zakonika z dodatnim

zvršitvenim propisom

in drugimi zakoni in ukazi kazenski postopek zadevajočimi.

Trdo vezan 5 K 80 v., po pošti 5 K 80 v.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIZEVNOST IN PROSVETO

Letnik XXXIII. (1914).

Izhaja po 3 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v svezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 2 K 20 h na leto. Posamezni svezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7.

priporoča

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zalaga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izber

vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, peresnikov, radirk, kamenčkov, tablo, gobice, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinjših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

Slov. trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani, naznanja žalostno vest, da je njegov član gospod

Viljem Kosem

poslovedja trdke Gričar & Mojač v Ljubljani

po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti včeraj dne 14. aprila t. l. v 38. letu v Gradcu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v četrtek, 16. aprila t. l. ob 3. uri popoldne iz kolodvora v Trbovljah na tamkajšnje pokopališče.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

V Ljubljani, dne 15. aprila 1914.

CRIKVENICA

Pri Reki ob Jadranskem morju.

Edino morsko kopališče Jadranskega morja s 300 metrov v morje strito obalje z najfinjšim peskom po tleh.

Natančni prospekti in poimenila pri zdraviliški kemiji.

klimatično zdravilišče in morsko kopališče

1 1/2 ure parniške vožnje z Reke.

Oldorado za slabotne otroke!

Najnovejšje steznike, različnih krojev, Tanga, brez palčic, rje prostih, kratkih, dolgih, trikot, elastičnih a jour, drške za prsa, živočke (Miederleiberl) kakor vse hygienične otroške, dekliške in damske potrebščine priporoča š. damam tu in na deželi svojo bogato izbero odina specialna trgovina

J. GORJANC, preje Koojan
sv. Petra cesta 23, nasproti „Zlate kapije“
kjer se tudi izdeluje steznike, pasove, ravnodrželce po meri, čisti in popravlja. — Posebna soba za pomirjevanje.

Greh in smeh...

Zabeljene in osoljene kratkočasnice.

Brez dovoljenja knjižničnega ordinarijata izdat
Tinček Hudaklin.

„Cena 1 krono, s pošto 1 krono 10 vinarjev.“

Narodna knjigarna v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Tipisovalni stroj (najnov. model)

„L. C. Smith & Bros“

je najpopolnejši in najboljši.

10 letno funkcijsko jamstvo.

Ugodno plačevanje v obrokih.
Stari stroji drugih sistemov se vzamejo v plačilo. Brezobvezno razkazovanje. Prospekt zastoj in franko.

THE REX CO., LJUBLJANA,

Selenburgova ulica št. 7. — Telefon št. 38.

Zastopstvo pisalnih strojev „UNDERWOOD“ in „CORONA“.

Narodna tiskarna

— v Ljubljani. —

Telefon št. 85.

Se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor: časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in posojilnice, cenikov, okrožnic, jedilnih listov, mrtvaških listov itd. itd.

Telefon št. 85.

C. kr. avstrijske in državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-20 popoldne. Osební vlak na Skofjo Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).

1-30 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-25 zvečer. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vliisingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-42 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-21 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prago, Linc, (London), Vliisingen, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Trzica, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-52 dopoldne. Osební vlak iz Trzica, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Lince, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranja.

3-00 popoldne. Osební vlak iz Straže-Toplic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-23 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trzica, Jesenic, Lince, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Trzica, Kranja.

5-51 zvečer. Brzovlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prago, Dunaja, Lince, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-18 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trzica, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranja.

9-22 zvečer. Osební vlak iz Jesenic, Radovljice, Kranja, Skofje Loke. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).

9-23 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-32 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trzica, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-32, 11-55, 3-12, 7-12, (11-22 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 9-42, 11-05, 3-04, 6-12, (10-22 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Židovski majstori na Koroškem kateri nimajo preobrnjene koncesije se sprejmejo

kot kompanjoni.

Naslove do 25. aprila pod „Židovski majstori pošte restavracije Celje“.

Jabolka gambovčke

oddaja najmanj 10 kg po 20—30 v kg
Frane Pogodnik v Ljubljani, Dunajska cesta št. 33. Prvo javno skladišče

Hiša na prodaj.

V Solkani pri Gorici na glavnem trgu in najlepši legi je na prodaj hiša z velikim številom sob in gospodarskih prostorov pokojnega Antona Mozetiča z renomirano gostilno s prostornim vrtom in vinogradom zraven. Kdor želi to priložnost porabiti v svojo srečo naj se blagovoli oglasti pri posestniku Ivanu Oblokarju v Solkani.

Jabolčnik

čisto in snažno pretočen, prav sladek, z jamčeno naraven, najboljšje vrste, prešan iz dobrih sladkih jabolč (mošanci) razpošilja po povzetju liter po 20 vinarjev od 100 litrov naprej

Juri Jos. Steizer, trgovina z moštom
Wetzelsdorf pri Gradcu.

Pri L. Modicu v Novivani pri Rakonu se sprejme

učenca

za trgovino z mešanim blagom pod ugodnimi pogoji.

Več se izve pri zgornjemu.

Kontoristinjo

obeh deželnih jezikov v besedi in pisavi ter nemške stenografije zmožno sprejme Ig. Rabenstein, Ljutomer, Štajersko.

Prednost ima taka, ki zna igrati klavir.

Trgovskega sotrudnika

in
prodalko

za trgovino z mešanim blagom sprejme

Oton Homan v Radovljici.

Proda se
gostilna

z gospodarskim poslopljem, stavbeno parcele, travniki, njiwe v Ljubljani blizu Delonjskega kolodvora in gozdi na Golovcu.

Poizvedbe pri upavništvu „Slov. Naroda“

Ženitna ponudba.

Ceh, 40 let star, gospodarski oskrbnik, bogat, lepe višje postave se hoče v surho

ženitve resno seznaniti s samostojno damo,

čprav udovo, ki ima nekoliko premoženja. - Ponudba pod:

Slov. ižo Slov. 1452 na upr. Sl. Har

Resna

ženitna ponudba.

26 leten mladnik išče znanja v surho ženitve z gospodsko 20—30 let staro, ki ima vselej do trgovine na Gorenjskem, ter od 8 do 16.000 kren premoženja v gotovini.

Ogiva se le na resne ponudbe s sliko pod „Trgovina št. 200“ pošto lažeče Kranj.

1446

Modni salon
Stuchly-Maschke

3 ŽIDOVSKA ULICA 3

naznanja in priporoča častitim damam tu in na deželi svojo krasno izbiro ravnokar došlih

dunajskih in pariških modelov kakor največjo zalogo športnih klobukov.

Zalni klobuki vedno v zalogi.
Popravila se točno izvršujejo. 208 Cene brez konkurence!

Pomladne novosti
v izgotovljenih oblekah

priporoča tvrdka

Maček & Ko.

Franca Jožefa cesta št. 3.

Sprejemajo se naročila po meri,

ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Hotelska delniška družba „Triglav“ v likvidaciji v Ljubljani.

VABILO

IV. redni občni zbor

delničarjev Hotelske delniške družbe „Triglav“ v likvidaciji

ki se vrši
dne 30. aprila t. l. ob 5. pop. v hotelu „Ilirija“ v Ljubljani

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo likvidacijskega odbora o bilanci za leto 1913.
2. Poročilo nadzorstvenega sveta in sklepanje o bilanci.
3. Sklepanje o prodaji vseh družinskih objektov iz proste roke.
4. Volitev novih članov likvidacijskega odbora.
5. Slučajnosti.

OPOMBA: Po § 10 pravil imajo pravico glasovanja delničarji in ima vsak delničar toliko glasov, kolikor delnic poseduje. Delničarji smejo biti zastopani po pooblaščenih, katerim pa ni treba, da so sami delničarji. Delnice je treba položiti najdalje 6 dni pred občnim zborom pri „Ljubljanski kreditni banki“ v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 14. aprila 1914.

Upravni svet.

V naročbo priporočamo

prvi slovenski leposlovni mesečnik

LJUBLJANSKI ZVON

kateri izhaja že 34. leto.

„Ljubljanski zvon“

„Ljubljanski zvon“

„Ljubljanski zvon“

Naroča se!

Upravništvo „Ljub. zvona“ Ljubljana, Knaflova ul. 5.

Cena: Celoletno K 9.20, polletno K 4.60, četrtletno K 2.30.

B. Götzl

Krasne novosti spomladanskih in poletnih oblek, površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence! Solidna postrežba! Najnižje cene!

LJUBLJANA,
Mestni trg št. 19.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

Velika izbira!

Solidna postrežba!

Petrolin voda za lase

zanesljivo učinkuje proti
izpadanju las in prhljaju,

pospešuje rast las in brade in sploh služi za splošno negovanje las. Obilastveno preizkušeno in od zdravnikov priporočeno. Na tisoče posvedočeb od zdravnikov in laikov. Steklenica K 3 in K 1-50. Pristne samo s firmo **Schmidbauer Nachf. Salzburg**. — Petrol, olje za krhke lase K 1 — Dobiva se po skoro vseh lekarnah in drogerijah vseh dežel.

P. Schmidbauerja nasl.

kemični laboratorij

Salzburg, Bahnhofstrasse 29.

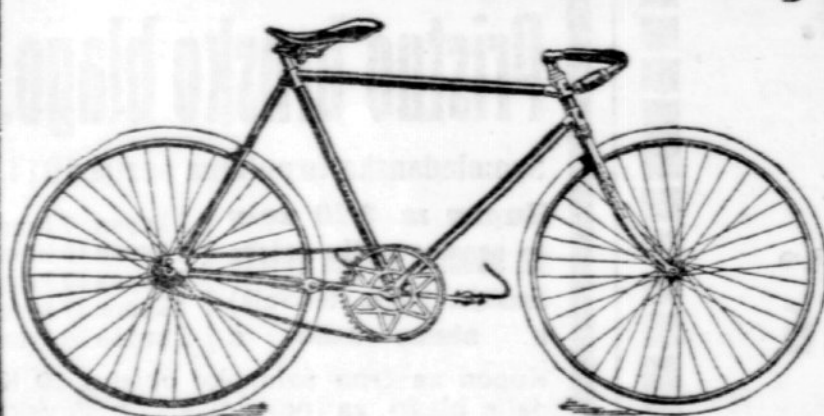
Svetovnoznana najboljša

Puch

vozna kolesa se
dobe samo pri
IGN. VOK
tovarniška zaloga
šiv. strojev in koles

Ljubljana, Sodna ulica št. 7

(zraven sodnije).

Danes zdrav — jutri mrtev!

bi se lahko opravičeno trdilo z ozirom na stotero sredstev, ki se danes v časopisih naznanjajo, da jutri zopet s pozorišča izginejo.

Tu ne pomaga nobena reklama

ko sredstvo samo ne izpolni, kar naznanilo obljublja. Nasprotno pa opozarjamo tukaj kratko, ponižno in brez vsake reklame na dve sredstvi, ki sta se že od preteklega stoletja sem kot popolnoma zanesljivi izkazali in sicer: 1. Izborni Fellerjev zeliščni fluid z znamko „Elzafluid“, ki — kakor smo se sami prepričali — odpravi bolečine ter ozdravi, osveži in okrepi mišice in kite, vpliva oživljalno in poveča odpornost ter prepreči mnogo revmatičnih in lahkih bolezni, ki jih povzroča prepih ali prehlajenje. 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici franko 5 kron. 2. Vam hočemo povedati, da rabi tisočero ljudi proti pomanjkanju teka, gorečici (Sodbrennen), teži v želodcu, nagonu k bljuvanju, slabostim, kolcanju, napenjanju in proti vsakemu motenju prebave s posebnim uspehom Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko „Elza-kroglice“, 6 škatlic 4 krone franko. In vedno zopet čujemo reči:

Ni ga nad dobroto

obeh Fellerjevih preparatov z znamkama „Elzafluid“ in „Elza-kroglice“ ali pazi naj se pred posnemanjem in naroči naj se ju pristno s tem, da se natančno naslovi na:

E. V. FELLER, lekarnar v Stubici, Elza-trg 238 (Hrvatsko).

Velikanska zaloga oblek
za gospode in dečke

A. KUNC
Ljubljana.

Bogata zaloga blaga za
naročila po meri.

Priznana najfinejša izvršitev.

Najnižje cene!

Ceniki na razpolago.

Avtomobil

(Laurin & Klement) 12-14 PH, dobro ohranjen, za dva sedeža se takoj po jako nizki ceni proda. — **Peter Škalar, Ljubljana, Rimska cesta št. 17.**

Proda se starejši

popolnoma brez napake in z izvršnimi kondicijami. Zelo dober za ježo in vožnjo. Natančnejši podatki: **Kunova cesta 3 (Vila Hirschmanna) I. nadst.**

Pridni, pošteni

zastopniki

priklupne zunanosti dobe trajno delo prodajalca in inkasanta za dobro vpeljano tovarniško zalogo v Ljubljani. Potrebna je kavcija par sto kron. Začetnike se upelje. Ponudbe na pisarno **Sv. Petra nasip št. 3, Ljubljana.**

Najboljša in najzdravejša

barva
za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kite, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potreščine itd.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura
za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medo. mil, medicinel. vin, specialitet, najfinejših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubi. mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin in železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Fr. P. Zajec

izprašan optik,

zalagatelj c. kr. armade, vojne morarice, domobrancev itd.

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Očala in ščipalniki po strokovnjaških in zdravniških predpisih. — Z elektr. obratom moderno urejena delavnica. — Najnovejši cenik brezplačno.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno.

Obstoji od leta 1883.

Izredno nizke cene!

Resnica!

iz svetovnih tovaren
C. A. Greiner in sinova

probkovi zamaški

so najboljše in najcenejše!

1000 kom. od 90 vinarjev naprej. Direktno iz Kremsmünstra ali pa pri glavnem zastopniku za vse jugosl. dežele **R. Jurič, Ljubljana, Gledališka ulica 10.** Na privatnike se ne razpošilja. 1437 En poskus — stalen odjemajec.

Pozor!

Najtrpežnejše kritje sedanosti je in ostane

Zaliloški škričlj

preizkušen že nad 60 let.

Kdor hoče imeti dobro in trpežno streho, naj se obrne na tvrdko **Urban Weber nasl. v Zalemlögu p. Železniki.**

Zahtevajte vzorce!

Zahtevajte vzorce!

Naznanilo.

Dovoljujem si slav. občinstvu kakor tudi gospodom stavbnikom naznanjati, da imam **velike zalogo doma**

izgotovljenih štedilnikov.

Delo je prav solidno izgotovljeno. Priporočam se tudi za vsa druga v mojo stroko spadajoča dela kakor vrtno, stopniščne, balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila, katera se točno in ceno izvršujejo. Cene zmerno.

RUDOLF GEYER, ključarski mojster

Cesta na Rud. železnico št. 10, Ljubljana.

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

: **slamnike le najfinejše izvršbe.** :

Žalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša

KOSTUME

Najnovejša

BLUZE : Domače obleke. : **KRILA**
: Pražni plašč. :
Moško, damsko, perilo. Športne čepice, moderce.

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higijenično perilo in druge potrebščine za neveroženke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Vrhu
Izbera
okume in modnega
blaga za
ženske obleke
in bluze.
Le najnovejša
Bogata zaloga rokavnic
preprog in zavet
Garniture in krevci
za divane in za keno
Potne odeje
Linolet
Izredno dobri krevci
Kotilnice in pisali
Namizne porcelane in robl

Vijudno se priporoča

manufakturna trgovina
J. GROBELNIK

LJUBLJANA, Mestni trg štev. 22

nasproti lekarne.

Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljše ovske in kranjske salame,
fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanino s papriko, najboljši pristni emondolški sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča trdka

J. BUZZOLINIdelikatesna trgovina
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljave od najmanjše do največje množine po najnižji ceni. 1066

Zaradi gospodarjeve bolezni se prodaja pod jako ugodnimi plačilnimi pogoji

nova enonadstropna hiša

v Ljubljani, nasproti topničarske vojašnice na Dunajski cesti. V hiši je gostilna in trafika, velike kleti, lednica, okrog hiše velik vrt. Event. se da gostilna za več let v najem. Tik hiše je velika stavbna parcela, ki se tudi takoj prodaja. 1412

Pismena vprašanja na A. Koutny, Dunajska cesta št. 71. Ljubljana.

Dr. P. Defranceschi

primarij v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Rudolfovem

je uporabljal

**tinktura
za želodec**lekarnarja Piccolija
v Ljubljani, Dunajska cesta
z najboljšim uspehom.

Steklenica 20 vin.

J. Kette, Ljubljana

Franca Jožefa cesta št. 3.

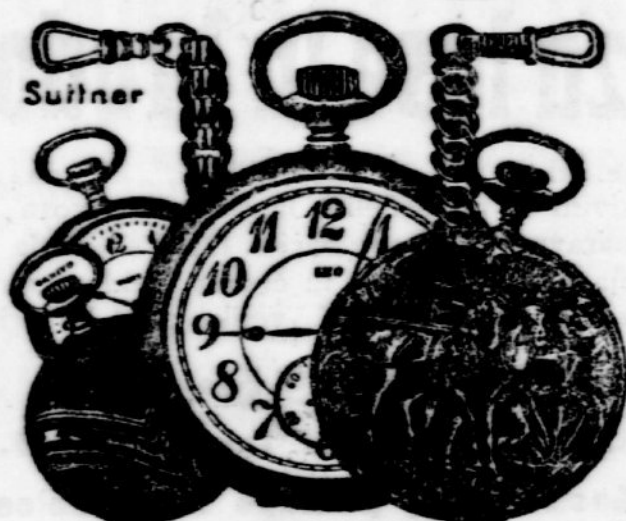
Ugodno kupite v tej specialni trgovini za gospode in dečke

klobuke, čepice, perilo, kravate, palice
in vse druge modne predmete.

Pomladanske novosti pravkar došle!

Mestni trg št. 25. **H. Suttner, Ljubljana** Mestni trg št. 25.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Največja zaloga
ur, juvelov,
zlatnine in
srebrnine.

Tovarniška znamka

„IKO“Zastopstvo tvornice ur
„ZENITH“.

CENIKI ZASTOPSTV IN POSTNINE PROSTO!

Nepremočljivost betonske in belega apna malta.

Osušenje vlažnih zidov in prestorov.

Proti vremenu odporne stene, kamor lije dež in fasade z belim apnom potrošiti se mora

„STEARIT“Neutrpijiv za
vsako novo stavbo.Zahtevajte prospekt G od
kemične tvornice Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Prodajna pisarna in zaloga F. F. Völle & Co. v Ljubljani.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
PORODNIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEF-ZDRAVNIK PRIMARIJ DR. FR. DERGANČ

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

33

M. GELBHAUS. oblastveno avtor. in zaprišeni patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariabillerstrasse št. 37.**Anton Bajec**

umetni in trgovski vrtnar

naznajo št. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov 127

cvetlični salon

samo pod Brančo štev. 2.

polog Cevljarskega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd

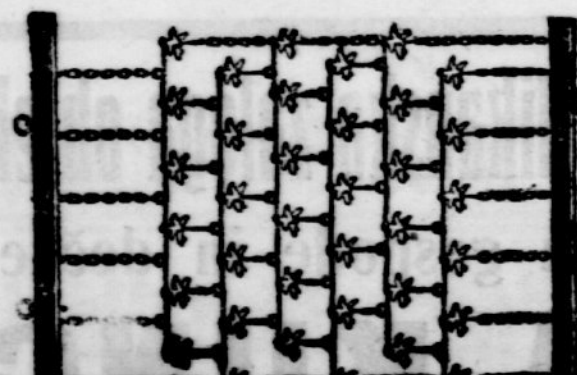
Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

**Klobuke
cilindre
in čepice**
v največjih fazonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
130
Velika zaloga najmodernejših elamnikov.
Prilni Panama-elamniki od 9 K do 50 K. 130

!Kdor rabi! bencin motorje, elektromotorje, pluge
in brane, brzoparilnike, kosilnice in
druge stroje za košnjo, stroje za reko-
delce in razno orodje, stiskalnice za sadje in seno, mlatilnice
in slamosreznice, vrtila, predmete za mle-
karne, dalm. cement, travrzo in želez. šine
naj se obrne na najstarejšo, širom cele Kranjske, Štajerske in
Primorske dobro znano trdiko in razpošilj. poljedelskih strojev
Fr. Stupica v Ljubljani, Marije Terezije cesta 1.
C. kr. založnik smodnika in raznega razstreljiva. Zaloga vžigalnih vrvic.
Dobra postrežba je vsakomur zagotovljena. Najnižje cene!
Priznana najboljši stroji. — Ceniki brezplačno.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dolniska glavica 2,000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica štev. 2.

Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun **4 1 0** Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje
= ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 2 0** = = = vseh vrst po dnevnem kurzu. = = =